

Møteinnkalling

Utval:	Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
Møtestad:	Fylkesutvalsalen, 3. etasje, Fylkeshuset, Agnes Mowinckels gate 5, Bergen
Dato:	27.11.2019
Tid:	12:00

Program – med førehald om justeringar

- 12:00 Opning av møtet.
- 12:05 Val av møteleiar (fram til rådsleiar er vald) og godkjenning av innkalling
- 12:20 Presentasjonsrunde rundt bordet. Ca 3. minuttar på kvart medlem.
- 13:10 Orientering om medverknad
v/Dagmar R. Hillestad, påtroppande sekretær/rådgjevar for rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
- 13:35 Lunsj
- 14:00-16:00 Sakshandsaming

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Melding om forfall: Grunna tekniske utfordringar vert det ikkje sendt ut eigen e-post kor du som medlem melder frå om forfall. Vi ber difor om at melding om forfall til dette møtet sendast direkte til politisk@vlfk.no.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Velkommen!

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
	Godkjenningssaker		
GK 1/19	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 2/19	Godkjenning møteprotokoll forrige møte		
	Referatsaker		
RS 1/19	Folkevalde i Vestland - rettar og plikter	2019/13	
RS 2/19	Reglement for medverknadsorgana	2019/92	
	Politiske saker		
PS 1/19	Val av leiar og nestleiar i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland fylkeskommune	2019/92	
PS 2/19	Invitasjon til felles opplæring av råd sammen med FFO og SAFO	2019/92	
PS 3/19	Fastsetting av neste møtedato i Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland fylkeskommune	2019/92	

Godkjenningssaker

GK 1/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

GK 2/19 Godkjenning møteprotokoll forrige møte

Referatsaker

RS 1/19 Folkevalde i Vestland - rettar og plikter

Saksnr: 2019/13-1
Saksbehandlar: Silje Lyngstad

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkestinget	10/19	15.10.2019
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	1/19	27.11.2019

Folkevalde i Vestland - rettar og plikter**Forslag til vedtak**

Fylkestinget vedtek dei rutinar, retningslinjer og reglement for folkevalde som ligg vedlagt saka.

Samandrag

Prosjektleiaren har for fellesnemnda gjennom våren 2019 presentert ulike reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune. I denne saka vil prosjektleiaren legge fram eit samledokument som tar for seg reglement for folkevalde og dei rettar og pliktar dette utløyser for kvar enkelt representant.

Dokumentet «Folkevalde i Vestland – rettar og plikter» er ei forlenging av «Reglement for folkevalde organ» og har som føremål å vere eit arbeidsverktøy for dei folkevalde i den politiske verksemda. Dokumentet vil innehalde sentrale rutinar, retningslinjer og reglement som ikkje er omfatta av «Reglement for folkevalde organ». Det er vidare lagt vekt på at det skal vere enkelt å finne fram samt at det skal vere enkelt å forstå dynamikken i reglementa opp mot rutinane.

Rune Haugsdal
prosjektleiaren

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven signatur.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Det har vore eit omfattande arbeid med «Reglement for folkevalde organ» for nye Vestland fylkeskommune. «Reglement for folkevalde organ» er ikkje uttømmende og det er reglement som ikkje høyrer til eit bestemt politisk organ, men som er bestemmande for den folkevalde på individuelt nivå. I tillegg finnes det fleire punkt i saksbehandlingsreglementet som ein ønskjer å forklare og informere nærare kring.

Prosjektlear har på denne bakgrunn slutta å samle dei reglement, retningslinjer og rutinar på individuelt nivå i eit eige dokument. Føremålet er at den folkevalde enkelt skal kunne lese seg fram til korleis ein til dømes skal melde frå om habilitet eller finne ut kva slags rettar han har i samband med godtgjersle. I rutinane som vert lagt fram vil ein særleg merke at det vert stilt krav om elektroniske kommunikasjonsformer. Prosjektlear vil informere og presisere at alle folkevalde vil få kvar sin iPad med tilhøyrande tastatur for å imøtekomme desse krava.

Dokumentet «Folkevalde i Vestland – rettar og pliktar» vil innehalde følgjande:

- Kontaktinformasjon administrasjonen i Vestland fylkeskommune
- Møteplikt, forfall og fritak av personlege årsaker
- Inhabilitet
- Søknad om permisjon frå møtet etter at møtet er sett
- Forslag til politiske møter
- Skriftlege spørsmål til møtet
- Etske retningslinjer og etikkutval
- Reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune
- Gåveregister for folkevalde – rutinar
- Rutinar for varsling

Det vil naturleg ligge ein moglegheit til å redigere for administrasjon på dei delar av dokumentet som inneheld reine rutinar og forklaringar på utøving av reglement eller retningslinjer. Dette er av omsyn til enkeltheit, effektivitet og tilgjengelegheit. Reglement og retningslinjer krev politisk vedtak for å verte gjeldande og kan såleis ikkje verte endra utan at det blir fatta eit nytt politisk vedtak.

Prosjektlear vil etter dette gjere kort greie for dei ulike punkta.

1. Kontaktinformasjon administrasjon i Vestland fylkeskommune

Denne delen av dokumentet vil innehalde kontaktinformasjon til rådmannen og fylkesdirektørane i administrasjonen. Prosjektlear har ikkje funne det naudsynt å liste opp fleire tilsette da folkevalde som utgangspunkt skal gå gjennom fylkesdirektør ved førespurnader.

Det er likevel slik at mykje av kontakten mellom folkevalde og administrasjonen skal gå gjennom politisk sekretariat og det vil difor vere sentralt at sekretariatets kontaktinformasjon samt leiar er innlemma under dette punkt.

2. Møteplikt, forfall og fritak av personlege årsaker

I «Reglement for saksbehandling» punkt 12 er det gjort greie for reglane kring møteplikt, forfall og fritak av personlege årsaker. Reglementet har ei tilvising til «Folkevalde i Vestland – rettar og pliktar». Prosjektlear har funne det naudsynt å gjere greie for rutine for å melde forfall. Dette er fordi fylkeskommunen kjem til å ha system for *automatisk varainnkalling*. Dette inneber at den folkevalde ikkje gjer beskjed direkte til politisk sekretariat (slik ein har vore vant med tidlegare), men ventar til han får ei påminning på e-post sju dagar før møtet kor det vil vere høve til å melde forfall. Dette vil gje ein rask og effektiv prosess kring fråfallsmeldingar.

Prosjektleiar har og valt å ta inn eit punkt om fritak av personlege årsaker. Dette har vore ein heimel i dagens kommunelov som ikkje har vore mykje brukt av dei folkevalde. I ny kommunelov er denne heimelen framheva og ein meiner det er behov for å knytte rutinar og informasjon kring dette. Dei folkevalde skal melde frå til politisk sekretariat snarast mogleg dersom ein slik søknad ønskjas fremma i det politiske organet.

3. Søknad om permisjon frå møtet etter at møtet er sett

I reglement for saksbehandling punkt 13 er det gjort ei tilvising til *Folkevalde i Vestland – rettar og plikter* i samband med permisjon etter at eit politisk møte er sett. Dette punktet heng saman med at medlemmer av eit folkevald organ har møteplikt etter kommunelova § 8-1 og at ein må ha gyldig grunn til fråvær på eit møte. Dette inneber at ein medlem, etter at møte er sett, ikkje kan forlate møte utan å få ei godkjenning av det organet medlemmen sitt i.

Medlemeren må etter dette sette fram ein søknad til møteleiar i det organet medlemmen ønskjer å forlate. Det er gjort ein skilnad mellom fylkesting og andre folkevalde organ. I fylkestinget sine møter skal den medlemmen som ønskjer å forlate møte framsette ein skriftleg søknad som skal sendast via sin gruppeleiar. Bakgrunnen for dette er at fylkestinget har ei langt større samansetting av medlemmer og prosjektleiar ønskjer difor at det skal vere ein større grad av kontroll og sikring av tingets samansetting i den politiske saksbehandlinga. Til dømes kan det i fylkestinget vere avgjerande for ein gruppeleiar å vite at eit medlem ønskjer å forlate møte på eit tidspunkt kor partiet er avhengig av å ha nok representantar tilstade.

4. Inhabilitet

I «Reglement for saksbehandling» punkt 2 er det gjort greie for inhabilitet. Inhabilitet er av erfaring ei potensiell problemstilling i alle politiske møter. Det er difor heilt sentralt med rutinar kring dette. Det er viktig for prosjektleiar å markere behovet for relevant informasjon når den folkevalde melder frå om habilitet. Dette gjer at politisk sekretariat kan gjere ei tilstrekkeleg vurdering i den aktuelle problemstillinga.

Av same omsyn som «fritak av personlege årsaker» så bør ei habilitetsinnvending kome til politisk sekretariat så raskt som mogleg.

5. Forslag i politiske møter

I «Reglement for saksbehandling» punkt 15 er det gjort greie forslagsretten i politiske møter. Reglementet har ei tilvising til «Folkevalde i Vestland – rettar og pliktar». Eit av dei sentrale momenta er at forslag skal leverast elektronisk. Det har tidlegare vore mogleg for dei folkevalde å levere forslag handskreve på papir, men dette er altså ikkje eit alternativ lenger. På grunn av møtenes administrative samansetting i politisk sekretariat så vil det vere forskjellige rutine alt ettersom kva slags møte den folkevalde deltek i. I fylkesting og fylkesutval vil det vere eit større administrativt apparat og alle forslag skal sendast til politisk@vlfk.no. Forslaget vil bli skrivne ut til møteleiar og vidaresendt på e-post til alle representantar og administrativ leiing i møtet.

I dei andre politiske møta vil det i hovudsak vere møtesekretæren som har ansvar for å vidaresende forslag frå folkevalde. Møtesekretæren skal vere tydeleg på kva slags adresse som er gjeldande for møtet.

6. Skriftlege spørsmål

I «Reglement for saksbehandling» punkt 18 er det gjort greie for spørsmål i politiske møter. Reglementet har ei tilvising til «Folkevalde i Vestland – rettar og pliktar». For at den folkevalde skal få svart ut sine spørsmål må dei sendast til politisk@vlfk.no innan den angjeve fristen. Spørsmålet vil bli vidaresendt til rett instans. Det er mange spørsmål og førespurnader frå folkevalde til administrasjonen og det er viktig at den folkevalde sendar spørsmålet til politisk sekretariat og ikkje fell for fristelsen og sender direkte til fylkesdirektøren.

7. Ethiske retningslinjer og etikkutval

Dei etiske retningslinjene for folkevalde er i stor grad samanfallande med dei etiske retningslinjene for dei tilsette i Vestland fylkeskommune. Både i Hordaland og Sogn og Fjordane har ein vald å ha etiske retningslinjer felles for folkevalde og tilsette. Prosjektleiaren meiner det er betre at ein skil mellom dei slik at det ikkje er tvil om kva som gjeld for dei folkevalde og kva som er gjeldande for dei tilsette. Det vil dermed vere naturleg at dei etiske retningslinjene får plass i dokumentet om rettar og pliktar for folkevalde kor føremålet nettopp er den einskilde folkevalde.

Prosjektleiaren vil og etablere eit etikkutval. Dette skal ikkje vere eit utval oppretta i medhald av kommunelovas § 5-7 slik det er definert i «Reglement for folkevalde organ». Etikkutvalet skal vere ein uavhengig kvalitetssikrar opp mot det politiske arbeidet og sikre fylkeskommunens omdømme. Føremålet med etikkutvalet er at ein skal ha medlemmer som sjølv har lang politisk erfaring og som kan vurdere spørsmål i vanskelege enkeltsaker eller spørsmål av meir prinsipiell karakter.

Alle folkevalde skal ha moglegheit til å melde inn sak til etikkutvalet. Utgangspunktet er at sakene som meldast inn skal gjerast munnleg greie for i det organ spørsmålet er tatt opp av etikkutvalets leiar. Saker som er av ein slik karakter at dei ikkje kan offentleggjerast, vil bli skjerma. Etikkutvalets leiar vil måtte gjere ei konkret vurdering i kvart tilfelle. Det er uansett viktig for prosjektleiaren at det ikkje bli ei hindring eller frykt for den folkevalde å melde inn saker fordi saka til slutt vil ende offentleg.

Prosjektleiaren har og vurdert etikkutvalet samansetting. Til møte i fellesnemnda 18.09.19 i sak PS 63/19 blei det lagt fram ei samansetting på tre medlemmer utan meir presisering. Prosjektleiaren har gjort ei ny vurdering og funne at utvalets legitimitet vil styrkast ved ei regulering kor dei tre medlemmene må kome frå forskjellig parti.

8. Reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune

Sak om godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i VLFK blei først lagt fram til drøfting 10.09.18 og til vedtak i fellesnemnda 21.9.18.

Det blei vedteke følgjande føringar for arbeidet med reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for dei folkevalde i VLFK i fellesnemnda den 21.9.18 (jf. sak 35/18):

- a) Samla økonomiske rammer for folkevalde sin aktivitet i Vestland fylkeskommune skal hovudsakleg liggje innanfor summen av ramma som Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har for den folkevalde aktiviteten i dag. Dette omfattar m.a. løn, møtegodtgjersle og kompensasjon for tapt arbeidsforteneste.
- b) Fellesnemnda vil vurdere det samla kostnadsbiletet knytt til folkevalde sin aktivitet på nytt dersom oppgåvestrukturen for fylkeskommunane vert endra utover det som no er kjent.
- c) Fylkesordførar, fylkesvaraordførar og dei fire hovudutvalsleiarane i Vestland fylkeskommune skal ha godtgjersle tilsvarande heil stilling (100%).
- d) Leiaren for kontrollutvalet skal ha godtgjersle tilsvarande halv stilling (50%).
- e) Fellesnemnda legg opp til ei differensiering i høve til den enkelte folkevalde si rolle som fylkestingsrepresentant, fylkesutvalsrepresentant, gruppeleiar og/eller andre sentrale roller.

Fellesnemnda sitt arbeidsutval drøfta eit utkast til reglement for godtgjersle framlagt av prosjektleiaren i sine møte den 18.10.18, 29.10.18, 27.11.18 og 4.2.19. Arbeidsutvalet sine drøftingar og arbeidsverkstader har resultert i at prosjektleiaren har fått nokre justerte føringar i samband med framlegging av eit nytt heilskapleg utkast til reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for dei folkevalde:

- a) Det skal leggjast til grunn at medlemmene i fylkesutvalet, med unntak av fylkesordførar og fylkesvaraordførar, også sit i eit hovudutval.
- b) Hovudutvalsleiarane tiltrer i finansutvalet og planutvalet, men skal ikkje sitte i fylkesutvalet.
- c) Hovudutvalsleiarane skal frikjøpas, men likevel ikkje tilsvarande heil stilling.

- d) Gruppeleiarane i fylkestinget skal tilgodesjåast noko meir i det nye reglementsutkastet enn det som var tilfelle i utkastet som var til handsaming 18.10.18. Det bør vurderast om gruppeleiarane bør sitje fast i fylkesutvalet.
- e) Gruppeleiarane si godtgjersle skal vere noko meir differensiert enn det som var tilfelle i utkastet som var til handsaming 18.10.18.
- f) Opposisjonsleiar bør få tilnærma heil stilling som gruppeleiar for den største partigruppa og som medlem i fylkesutvalet.
- g) Etter kommunelova § 43 kan kommunestyret/fylkestinget vedta å opprette eller slutte seg til ei pensjonsordning for folkevalde i kommunar. På denne bakgrunn la arbeidsutvalet til grunn at alle folkevalde i Vestland fylkeskommune vert innmelde i KLP.
- h) Fellesnemnda sitt arbeidsutval la i møte 18.10.18 og 29.10. til grunn at dersom ein folkevald som er frikjøpt vert sjukmeldt, skal ein følge KS si tilråding om at vedkomande beheld si faste godtgjersle.
- i) Fellesnemnda sitt arbeidsutval la til grunn at prosjektleiar også gjer ei førebels vurdering av framtidig nivå på samla reisegodtgjersle og ev. bustadutgifter i det vidare arbeidet.
- j) Nestleiarar bør ha fast godtgjersle.
- k) Hovudutvalsmedlem og fylkestingsmedlem bør likestillast.
- l) Grunnlaget for berekning av godtgjersle skal vere 100 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle, og ikkje 90 % som skissert i utkastet den 27.11.18.

Framlegget til fellesnemnda 14.2.19 blei vedteke med følgjande endringar:

Pkt.6.2. Overnattingsgodtgjersle Utover det dekkjer fylkeskommunen overnatting: Når fylkeskommunale møte eller møte representanten deltek på som fylkeskommunal folkevald/på vegne av fylkeskommunen går over fleire døger, eller representanten må møte på møte påfølgjande dag og reiseavstand til heimen er på minst 100 km med bil eller minst 1,5 time reise med kollektive transportmiddel (målt etter www.vegvesen.no/trafikk hjå Statens vegvesen).

Fylkesordførar; 1 200 000,- Fylkesvaraordførar; 956 500,-

Resterande godtgjersle vert 92% av fylkesvaraordførar si godtgjersle. Frikjøpsordning vert redusert til 20 000,- per representant. Gruppeleiarstøtta vert endra til to grupper 1-10 og over 10

Pkt. 6.2reiseavstand til heimen er på minst 100 km med bil eller minst 1,5 timar reise.....»

Reglementet som no ligg føre til fylkestinget er konsekvensjustert i høve endringane som blei vedteke i fellesnemnda 14.2.19. Vidare er det gjort nokre presiseringar med bakgrunn i diskusjonen i fellesnemnda 14.2.19 og korrigeringar som administrasjon har sett er naudsynte. Desse endringane vert lista opp under:

Til møte i fellesnemnda 18.09.2019

- Det er gjort ei presisering av kva gruppeleiar godtgjersle skal dekke. Denne setninga er lagt til under punkt 1.4:
Gruppeleiarane får difor ikkje fast godtgjersle som fylkestingsmedlem, møtegodtgjersle eller vederlag for tapt arbeidsinntekt for møte i fylkestinget.
- Det er innarbeidd fast godtgjersle for leiaren av klagenemnda.
- I høve punkt 3 er det lagt inn ein presisering av kva satsane for vederlag for tapt arbeidsinntekt skal dekke. Satsane dekkjer tapt inntekt og feriepengar. Dersom arbeidsgivar ikkje trekker i løna, og arbeidsgivar fremja refusjonskrav overfor fylkeskommunen kjem arbeidsgivar i tillegg til satsane.
Vidare er reglementet moderert ved at tapt arbeidsinntekt bør dekkast ved at arbeidsgivar fakturerer fylkeskommunen direkte for fråvær. I framlegget til fellesnemnda 14.2.19 stod det skal.
- I punkt 1.6 er praksisen for korleis ein samordnar ytingar frå NAV ved sjukdom eller fødsels- og omsorgspermisjon endra. Dette gjev ikkje nokon økonomiske konsekvensar for dei folkevalde, men er naudsynt for at fylkeskommunen skal kunne følgje opp punktet.

Følgjande endring er gjort: «*Tilkjende ytingar frå NAV vert å betale attende til Vestland fylkeskommune*», er endra til «*samordning av ytingar frå NAV vert gjort ved at fylkeskommunen dekker mellomlegget mellom ytinga frå NAV og godtgjersla frå fylkeskommunen (bruttobeløp)*, slik

at det då ikkje vil være et inntektstap i perioden ytinga gjelder. Dekkinga vert gjort ut frå innsendt dokumentasjon på utbetaling frå NAV. Dokumentasjonen må vise periode og bruttobeløp som er utbetalt. Fråværsdokumentasjon (sjukmelding/vedtak frå NAV) skal også leverast. Det er viktig at dokumentasjon for utbetaling vert sendt fortløpande».

- Punkt 12 i reglementet er justert til at reiserekningar bør leverast seinast tre månadar etter at møtet er halde. I framlegget til fellesnemnda 14.2.19 stod det skal.

Til møte i fylkestinget 15.10.2019

- I punkt 8.1 vert det lagt til ei setning som presiserer den nedre grensa for innmelding i pensjonsordninga. Følgjande setning vert lagt til «*grensar for innmelding i pensjonsordninga for folkevalde vert sett til 3 % av grunnlaget for godtgjersle som er fastsett i reglement om godtgjersle for folkevalde i VLFK*». Med denne presiseringa i reglementet, vert det etter prosjektleiar si vurdering, ikkje tvil om kven som skal meldast inn i pensjonsordninga.
- Som ein konsekvens av punkt 8.1, der vi har ei låg nedre grense for innmelding (3%), har prosjektleiar fjerna punkt 8.2 i det reglementet som fellesnemnda handsama. Dette punktet var relevant når den nedre grensa for innmelding var høgare (35%) og burde vore teke ut på eit tidlegare tidspunkt i arbeidet med reglementet.

Etter handsaminga i fellesnemnda 18.09.19 ser prosjektleiar behov for å synleggjere konsekvensar for pensjonsoppteninga ved at ein ikkje vert definert som frikjøpt tilsvarande 100%.

I punkt 1.4 i reglementet vert det omtala i kva grad ein vert frikjøpt i ulike rollar. Vidare står det i punkt. 1.5 at «folkevalde som i sum har faste godtgjersle tilsvarande 92 % av berekningsgrunnlaget skal reknast for å vere 100 % frikjøpte». Dvs. ein får rollekombinasjonar der ein vert frikjøpt tilsvarande 85 %, og det kan vere vanskeleg å kombinere vervet med anna arbeid.

Slik reglementet ligg føre no er all fast godtgjersle pensjonsgivande, men stillingsprosenten kan påverke om ein får full opptening dersom ein er født i 1962 eller før. Grunnen til dette er at det har vore endringar i offentlig tenestepensjon som vil gjelde for personar som er født i 1963 eller seinare.

Gammal ordning: For personar som er født i 1962 eller tidlegare vil innmeldt stillingsprosent kunne påverke pensjonsoppteninga, då full opptening legger til grunn at ein har ein gjennomsnittleg stillingsprosent på 100 i 30 år.

Ny ordning: For personar som er født i 1963 eller seinare vil ny ordning gjelde. I denne ordninga har stillingsprosent ingenting å seie for pensjonsoppteninga.

I fellesnemnda sitt møte vart det i sak 62/19 satt fram forslag frå representanten Njærheim (V) kring telefongodtgjersle:

«Nytt punkt

Det bør vurderast differensiering av godtgjersle til telefon og breiband. For medlem av fylkesutvalet og gruppeleiarane bør det vurderast anna kompensasjon enn for meinig fylkestingsmedlem.»

Njærheim sitt forslag vart samrøystes vedteke. Prosjektleiar har på denne gjort ei ny vurdering av telefon- og breibandgodtgjersle for fylkestingsmedlemene og finn at det bør vere skilnad mellom politiske funksjonar. Det vil etter dette vere ei todelt årleg sats som vil vere gjeldande for vanleg fylkestingsmedlem og ein sats for hovudutvalsleiarar (inkludert leiar av kontrollutvalet), gruppeleiar og fylkesutvalsmedlem.

Prosjektleiar har og undersøkt om det ville vore ei meir minneleg løysing om alle folkevalde vert lagt inn i fylkeskommunens system slik at fylkeskommunen kompenserte telefon- og breibandutgifter direkte på same måte som for dei tilsette. Teknisk sett er det mogleg, men fordelane er ikkje større for den einskilde politikarar, og det vil heller ikkje føre med seg større skattemessige fordelar. Det gjer heller ingen større skilnad for sjølve kostnaden for fylkeskommunen. På denne bakgrunn vil difor prosjektleiar tilrå ei årleg kompensasjon slik som beskrive ovanfor.

9. Gåveregister for folkevalde – rutinar

Gåveregister for folkevalde er i stor grad samanfallande med gåveregister for dei tilsette i Vestland fylkeskommune. Av same grunn som dei etiske retningslinene har prosjektleiar valt å lage eit egne rutinar for gåveregister for folkevalde slik at det er enkelt å finne ut kva som gjeld for den *einskilde folkevalde*.

Gåveregister for folkevalde skil seg frå registeret for dei tilsette særleg på eit punkt. Den tilsette må gjere ei konkret vurdering i kvart enkelt tilfelle uavhengig av verdi på gåva. For folkevalde har prosjektleiar valt å sette ei øvre og nedre grense for kor mykje ein folkevald kan gje og ta i mot. Dette er for å hindre politisk ubalanse og for at den folkevalde skal vere bevisst si rolle i den politiske verksemda. Gåveregisteret vil verte meldt opp som politisk sak for fylkesutvalet ein gong per år. Gåveregisteret vil deretter vere offentleg på fylkeskommunen sine heimesider.

10. Rutinar for varsling

Prosjektleiar har ønska å vidareføre ordning med varsling om kritikkverdige høve slik det er i Hordaland fylkeskommune. Ein har merka at det har vore politikarar som har sakna eit verktøy for å kunne melde frå om kritikkverdige høve utan at det må gå gjennom uformell politisk kontakt eller som saksbehandling i politiske organ. Prosjektleiar har difor funne det naturleg at rutinar for varsling er innlemma i dokumentet som gjeld rettar og pliktar.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget har vedtakskompetanse i denne saka, jf. kommunelova av 2018 kap. 7.

Vurderingar og verknader

Økonomi: ikkje relevant

Klima: ikkje relevant

Folkehelse: ikkje relevant

Regional planstrategi: ikkje relevant

Folkevalde i Vestland – rettar og plikter

«Folkevalde i Vestland – rettar og plikter» er eit samledokument med viktig informasjon og reglar for dei folkevalde i Vestland. Det bygger i hovudsak på «Reglement for folkevalde organ» i Vestland fylkeskommune, men er retta mot den einskilde folkevalde og ikkje folkevalde som organ. Døme på dette er forklaring og rutinar på korleis ein skal melde frå om habilitet eller korleis spørsmål og forslag til eit politisk møte skal sendast inn. Ein vil og finne sentrale reglement for folkevalde som ikkje er omfatta i «Reglement for folkevalde organ». Dei etisk retningslinene og reglement for godtgjersle har stor praktisk tyding for den einskilde folkevalde i kvardagen og som inneber plikter samtidig som det utløysar rettar.

Det vil i hovudsak verte stilt krav om at dei folkevalde nyttar elektroniske kommunikasjonsformer ved ulike tilvisingar i samband med reglement, rutinar osv. Alle folkevalde vil få tildelt ein Ipad med tilhøyrande tastatur som vi oppmodar vert nytta i det fylkeskommunale arbeidet.

«Folkevalde i Vestland – rettar og plikter» er etter dette på mange måtar å rekne som eit arbeidsverktøy for dei folkevalde og skal vere til hjelp i den politiske verksemda. Administrasjonen vil syte for at rutinar til ei kvar tid er oppdatert og aktuelle.

Innhald

1. KONTAKTINFORMASJON ADMINISTRASJON I VESTLAND FYLKESKOMMUNE	6
2. MØTEPLIKT, FORFALL OG FRITAK AV PERSONLEGE ÅRSAKER	7
2.1 Når ein medlem skal melde forfall.....	7
2.2 Fritak av personlege årsaker	8
3. SØKNAD OM PERMISJON FRÅ MØTET ETTER AT MØTET ER SETT	9
4. INHABILITET	10
5. FORSLAG I POLITISKE MØTE	11
5.1 Forslagsretten	11
5.2 Særleg om protokollmerknader.....	11
6. SKRIFTLIGE SPØRSMÅL TIL MØTET	12
7. ETISKE RETNINGSLINER OG ETIKKUTVAL	13
7.1 Dei etiske retningslinene	13
7.1.1 Verdier.....	13
7.1.2 Integritet og moglege interessekonflikhtar.....	13
7.1.3 Personleg åtferd.....	14
7.1.4 Varsling	14
7.1.5 Ansvar	14
7.2 Etikkutval	14
7.2.1 Samansetting	15
7.2.2 Utvalet sitt mandat.....	15
7.2.3 Rutinar for å melde sak til etikkutvalet	15
8. REGLEMENT FOR GODTGJERSLE OG ARBEIDSVILKÅR FOR FOLKEVALDE I VESTLAND FYLKESKOMMUNE	16
8.1 Faste godtgjersler	16
8.1.1. Fylkesordførar	16
8.1.2. Fylkesvaraordførar	16
8.1.3 Andre folkevalde.....	17
8.1.4 Godtgjersle til ulike politiske funksjonar og roller.....	17
8.1.5 Frikjøp tilsvarende heil stilling	17
8.1.6 Reduksjon i fast godtgjersle	18

8.1.7 Fast godtgjersle til medlem	18
8.2 Møtegodtgjersle.....	18
8.2.1 Møtegodtgjersle.....	18
8.2.2 Fleire møte same dag	19
8.2.3 Dobbel møtegodtgjersle	19
8.2.4 Arbeidstakarrepresentantar.....	19
8.2.5 Presiseringar	19
8.3 Vederlag for tapt arbeidsinntekt.....	19
8.3.1 Unntak	20
8.3.2 Personar med lønsinntekt	20
8.3.3 Sjølvstendig næringsdrivande.....	20
8.3.4 Personar utan lønsinntekt	20
8.3.5 Folkevald tilsett i fylkeskommunen	20
8.4 Godtgjersler ved deltaking på gruppemøte, kurs, synfaring og liknande.....	20
8.4.1 Gruppemøte	20
8.4.2 Kurs, konferanse o.l.	21
8.4.3 Synfaringar o.a arbeid utanfor møta	21
8.5 Vederlag for påførte utgifter.....	21
8.5.1 Utgifter i samband med tilsyn til barn under 12 år, funksjonshemma, eldre og sjuke.....	21
8.6 Skyss og køyregodtgjersler m.m.	21
8.6.1 Skyssgodtgjersle	21
8.6.2 Overnattingsgodtgjersle	22
8.7 Utgifter til telefon og breiband.....	22
8.7.1 Telefon og breiband	22
8.8 Pensjonsmedlemskap, forsikringar og permisjon	22
8.8.1 Medlemskap i KLP	22
8.8.2 Gruppelivsforsikring.....	22
8.8.3 Reiseforsikring.....	23
8.8.4 Yrkesskade.....	23
8.8.5 Permisjon.....	23
8.9 Ordningar for fylkesordførar og fylkesvaraordførar	23
8.9.1 Husvære	23
8.9.2 Dekking av spesielle reiseutgifter, m.v.....	23
8.10 Politikardagar	23
8.11 Ettergodtgjersle.....	23
8.12 Innlevering av reiserekning m.v.	24

8.13 Frikjøpsordninga	24
8.14 Regulativ for godtgjersler og vederlag til folkevalde	24
9. GÅVEREGISTER FOR FOLKEVALDE - RUTINAR	26
9.1 Retningslinjer for dei folkevalde for å gje og ta imot gåver	26
9.2 Slik registrerast gåver	26
10. RUTINAR FOR VARSLING	28
10.1 Målgruppe for denne varslingsrutinen	28
10.2 Kva er varsling om kritikkverdige tilhøve?	28
10.3 Varslingsvegar for dei folkevalde	28
10.4 Saksbehandling	29
10.5 Avsluttande orientering til varslar	29
10.6 Skjema for folkevalde for melding om kritikkverdige tilhøve	30

1. Kontaktinformasjon administrasjon i Vestland fylkeskommune

Administrativ leiing		
Rune Haugsdal Fylkesrådmann	rune.haugsdal@hfk.no	Tlf. 945 00 337
Ingrid Kristine Holm Svendsen, Fylkesdirektør for organisasjon og økonomi	ingrid.kristine.holm.svendsen@hfk.no	Tlf. 907 34 144
Paal Fosdal, Fylkesdirektør for strategisk utvikling og digitalisering	paal.fosdal@sfj.no	Tlf. 906 398 59
Dina Lefdal, Fylkesdirektør for infrastruktur og veg	dina.lefdal@sfj.no	Tlf. 957 00 813
Håkon Rasmussen, Fylkesdirektør for mobilitet og kollektivtransport	hakon.rasmussen@hfk.no	Tlf. 482 980 90
Bjørn Lyngedal, Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse	bjorn.lyngedal@hfk.no	Tlf. 950 33 770
Bård Sandal, Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling	bard.sandal@hfk.no	Tlf. 970 51 716
Per Morten Ekerhovd Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering	per.morten.ekerhovd@hfk.no	Tlf. 552 39 187

Politisk sekretariat		
Bertil Søfteland, Leiar	bertil.softeland@hfk.no	Tlf. 974 19 760

2. Møteplikt, forfall og fritak av personlege årsaker

Frå reglement for folkevalde organ gjeld følgjande:

«Medlemer av folkevalde organ plikter å delta i møta i organet dersom dei ikkje har gyldig forfall. jf. kommunelova § 8-1.

Som gyldig forfall vert rekna sjukdom, viktige velferdsgrunnar og forretningar eller plikter som ikkje kan utsetjast eller forsømast. Organet avgjer sjølv om forfall er gyldig.

Forfall og årsak til forfall skal meldast til sekretariatet snarast mogleg og i god tid før møtet, sjå nærare prosedyre i Reglement for folkevalde - rettar og plikter.

Ein folkevald kan søkje om å verte friteke frå behandlinga av ei sak dersom personlege årsaker tilseier fritak, jf. kommunelova § 11-11. Organet avgjer sjølv om medlemen vert friteke.»

2.1 Når ein medlem skal melde forfall

Alle faste medlemmer vil motta ei påminning på e-post om kvart møte sju dagar før møtet startar.

E-posten inneheld ei lenke som er unik for kvar representant og som skal brukast for å melde forfall. Medlemmen klikkar på denne lenkja for å melde heilt eller delvis forfall. Sidan lenkja er unik slepp medlemmen å logge seg inn nokon stad.

Når den faste medlemmen klikkar på lenkja vil han komme til ei nettside kor årsak til forfallet skal registrerast. Ein kan og definere klokkeslett i dei tilfella kor det er snakk om delvis forfall. Når forfallet er registrert mottar medlemmen ei stadfesting i nettlesaren.

Når den faste medlemmen melder forfall på denne måten vil systemet sette i gang automatisk varainnkalling. Første vara vil bli kalla inn til møte på SMS.

SMS som går til varamedlemen vil i utgangspunktet alltid komme frå tlf. +47 59446581. Ved møter som går over to dagar kan det skje at varamedlemen vil får fleire innkallingar samstundes. Dei seinare innkallingane vil komme frå tlf. +47 59447933.

Varamedlemen svarar så raskt som mogleg på SMS med anten «ja» eller «nei» for å fortelle systemet om dei kan stille eller ikkje. Har varamedlemen svart «ja» vil det komme ei stadfesting på SMS. Svarar varamedlmene «nei» vil systemet fortsette på varalisten.

Både e-post og SMS inneheld informasjon som gjer det tydeleg kva møte det er snakk om og i kva for utval det er.

2.2 Fritak av personlege årsaker

Ein medlem kan søkje om fritak til behandling av ein eller fleire saker på grunnlag av personlege årsaker.

Medlemen som ønskjer å søke fritak skal i god tid før møtet sende søknaden til politisk@vlfk.no. Søknaden vil verte sendt vidare til gruppeleiar for det parti medlemen tilhøyrar. Gruppeleiar skal snarast melde tilbake til politisk sekretariat om det er behov for å kalle inn vara til møtet eller ikkje. Det presiserast at det er opp til det politiske organet sjølv om dei vil innvilge søknaden.

3. Søknad om permisjon frå møtet etter at møtet er sett

Frå reglement for folkevalde organ gjeld følgjande om permisjon får møtet etter at møtet er sett:

«For at eit folkevald organ skal kunne treffe eit vedtak, må minst halvparten av medlemene vere til stades under forhandlingane og gje stemme i den aktuelle saka.

Er minst halvparten av medlemene til stades, seier møteleiaren møtet for sett.

Dersom det i samband med namneoppropet kjem motmæle mot nokon sin rett til å ta del i forhandlingane, gjer organet først vedtak om dette.

Medlemer som møter etter at møtet er sett melder seg for møteleiaren. Etter at møtet er sett, kan medlemen ikkje forlate møtet utan at organet har innvilga slik søknad, sjå nærare prosedyre i Folkevalde i Vestland - rettar og plikter».

Medlem som skal søkje om permisjon frå møte i fylkestinget skal sende ein skriftleg søknad, og skal innehalde følgjande:

- Kven det gjelder
- Frå ____ (dato) kl. _____ til _____ (dato) kl. _____
- Årsak

Søknaden skal sendast til medlemets gruppeleiar i første instans. Gruppeleiar skal så sende søknaden til politisk@vlfk.no som vil bringe saka inn til fylkesordførar. Fylkestinget tar stilling til om søknaden vert innvilga.

I andre folkevalde organ kan ein slik søknad bli satt fram munnleg i møtet til utvalsleiar. Utvalet tar stilling til om søknaden vert innvilga.

4. Inhabilitet

Frå reglement for folkevalde organ gjeld følgjande kring habilitet:

«For medlemmer i folkevalde organ gjeld reglane om habilitet i forvaltningslova kap. 2 og særreglane i kommunelova § 11-10.

Ein medlem skal i god tid orientere sekretariatet om faktiske forhold som gjer eller kan gjere han inhabil.

Medlemen bør gjere seg opp ei vurdering av sin habilitet som han munnleg kan leggje fram for organet. Medlemen fråtrer deretter når organet skal drøfte habilitetsspørsmålet. Det er organet sjølv som tek avgjerd om medlemen er inhabil.

Den som etter vedtak i folkevalde organ er å sjå som inhabil, tek ikkje del i behandlinga av den aktuelle saka. Dersom møtet er lukka, skal vedkomande også forlate møterommet. Organet kan likevel i særskilde tilfelle, t.d. når medlemen har ei rolle i den vidare oppfølginga av saka, gje vedkomande høve til å vere til stades i møterommet.»

Spørsmål om habilitet skal meldast til politisk@vlfk.no i god tid før møtet. Medlemen bør utdjupa bakgrunn for førespurnaden i den grad det er naudsynt for å kunne gjere ei rettsleg vurdering. Ein bør til dømes opplyse om han er part i saka, er styremedlem eller varamedlem i eit selskap som er part i saka, eller andre særeigne forhold som kan påverke medlemen si partiskheit i saka.

Førespurnaden vil så verte vurdert av politiske sekretariat og det vil bli gitt ei tilbakemelding til medlemen og gruppeleiar for det parti medlemen tilhøyrar. Gruppeleiar skal snarast melde tilbake til politisk sekretariat om vara skal kallast inn. Det gjerast merksam på at det er opp til det politiske organet sjølv å avgjere spørsmål om habilitet jf. forvaltningslova. § 8, 2. ledd.

5. Forslag i politiske møte

5.1 Forslagsretten

Frå reglement for folkevalde organ gjeld følgjande for forslag sett fram i møtet:

«Forslag kan ikkje setjast fram av andre enn organet sine medlemmer med mindre det ligg føre lovleg heimel. Forslag skal vere elektroniske, sjå nærare prosedyre i Reglement for folkevalde - rettar og plikter. Det skal gå fram kven som står bak forslaget.

Forslaget kan og vere munnleg dersom det går ut på å utsetje saka som er til behandling. Konsultative medlemmer er funksjonsvalde, rådgjevande medlemmer med møte- og talerett. Konsultative medlemmer har ikkje har forslags- og røysterett”.

Forslag som medlemen sett fram i møtet i fylkesting og fylkesutval skal sendast til politisk@vlfk.no. Forslaget vil bli vidaresendt til organet sine medlemmer og administrasjon.

Forslag som medlemen sett fram i andre politiske organ skal sendast til møtesekretæren. Møtesekretær vil informere tydeleg kva slags adresse som er gjeldande. Forslaget vil bli vidaresendt til organet sine medlemmer og administrasjon.

Alle forslag vert satt fram må vere tydeleg på kven som er forslagsstiller og eventuell medforslagsstiller. Det må vere klart i kva sak medlemen skal sette fram forslaget. Det må og gå tydeleg fram om det er eit tilleggsforslag, alternativt forslag eller strykningsforslag.

5.2 Særleg om protokollmerknader

Ein *protokollmerknad* er ein merknad til ei sak og er ikkje det same som eit *forslag* det skal røystas over, jf. ovanfor. Protokollmerknader er noko ein gjerne brukar for å forklare røystemåte eller andre årsaker for utfallet av ei sak.

Dersom medlemen ønskjer å legge ved ein protokollmerknad til ei sak skal dette vere markert tydeleg på same måte som forslag til ei sak. Alle medlemmer har rett til å sette fram protokollmerknad, og det er ikkje mogleg å nekte den framsett eller røyste over om den skal vere ein del av saka.

6. Skriftlege spørsmål til møtet

Frå reglement for folkevalde organ gjeld følgjande for forslag til politiske møter:

“Spørsmål

Kvar medlem av organet kan stille spørsmål til møteleiaren også om saker som ikkje står på saklista, jf. § 11-2 fjerde ledd i kommunelova.

Møteleiar kan be andre svare på spørsmålet.

I hovudutvala og fylkesutvalet er det høve til å stille skriftlege spørsmål og be om skriftleg svar. Slike spørsmål må meldast skriftleg seinast kl. 9 to dagar før møtet i organet. Sjå nærare prosedyre i Reglement for folkevalde - rettar og plikter. For spørsmål som meldast etter fristen, kan spørsmålsstillar velje å stille dette munnleg i møtet, alternativt be om å få spørsmålet svart ut skriftleg til neste møte.

Dersom spørsmålet er av omfattande karakter, kan det bli naudsynt å utsetje svaret til påfølgjande møte. I slike tilfelle skal organet orienterast om dette”.

Medlem av eit hovudutval eller fylkesutval som har spørsmål til det møtet, må sende inn sitt spørsmål til politisk@vlfk.no. Det er viktig at medlemen presiserer i kva møte spørsmålet skal behandlast. Kjem spørsmålet etter fristen vil politisk sekretariat avklare med spørsmålsstillar om spørsmålet skal svarast ut i neste møte eller om spørsmålsstillar ønskjer å stille det munnleg i møtet.

Stiller medlemen spørsmålet munnleg vil han likevel ikkje få skriftleg svar i neste møte. Spørsmålet må i så fall stillast på nytt til politisk sekretariat innan frist til neste møte.

7. Etske retningsliner og etikkutval

7.1 Dei etiske retningslinene

Det etiske reglementet for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune skal bidra til ein god etisk praksis.

7.1.1 Verdier

Grunnverdiene til Vestland fylkeskommune er «kompetent», «open» og «modig». Dei etiske dimensjonane av desse grunnverdiene vert reflekterte gjennom retningslinjene. I samsvar med verdiane skal ein tenkje og opptre etisk, òg i høve som ikkje er direkte dekt av retningslinjene.

Dei etiske retningslinjene er her skildra gjennom tre hovudtema:

- Integritet og moglege interessekonflikter
- Personleg åtferd
- Varsling

7.1.2 Integritet og moglege interessekonfliktar

7.1.2.1 Tillit og rettferd

Samfunnsoppdraget for Vestland fylkeskommune er formulert slik:

«Vi set retning, engasjerer og samhandlar for å utvikle gode tenester og eit framtidretta Vestland»

I samsvar med samfunnsoppdraget og visjonen om å vere «nyskapande og berekraftig» forvaltar fylkeskommunen verdiane til fellesskapet med vekt på menneskeverd og likeverd, utøver offentleg mynde og yter tenester som er viktige for samfunnet, for enkeltindivid og for verksemdar.

Dei folkevalde i Vestland fylkeskommune skal vere bevisste på samfunnsansvaret som følgjer med desse oppgåvene, og utøve dei på ein rettferdig og tillitvekkjande måte.

7.1.2.2 Openheit og ærlegdom

Fylkeskommunen praktiserer openheit, slik at ålmenta kan gjere seg kjent med verksemda i fylkeskommunen og få innsyn i korleis fylkeskommunen utfører oppgåvene sine. For å sikre meiroffentlegheit er det viktig å syte for korrekt journalføring og arkivering av relevant dokumentasjon.

Informasjon som vert gjeven til ålmenta, skal vere korrekt og objektiv.

7.1.2.3 Habilitet og interessekonfliktar

Dei folkevalde i Vestland fylkeskommunen skal ikkje opptre på ein måte som er eigna til å svekke tilliten til at dei er upartiske. Ved tvil om habilitet skal spørsmålet takast opp, slik at det kollegiale organet ein er medlem av tek stilling til spørsmålet.

7.1.2.4 Gåver og andre fordelar

Dei folkevalde skal ikkje, korkje for seg sjølv eller andre, ta imot eller leggje til rette for å ta imot gåver, reiser, hotellopphald, bevertning, rabattar, lån eller andre ytingar eller fordelar som kan vere eigna til, eller der givaren har hatt til føremål, å kunne påverke vervet som folkevald.

Folkevalde må ikkje nytte vervet sitt til å skaffe seg sjølv eller andre urettkomne fordelar. Dette gjeld òg i tilfelle der desse fordelane ikkje er eigna til å påverke vervet.

Representasjon og liknande skal haldast innanfor vanlege og aksepterte normer for sosialt samvere. Om til dømes leverandørar tilbyr folkevalde å vere med på reiser og liknande, er det ein føresetnad for deltaking at fylkeskommunen dekkjer utgifter til reise og opphald, sjå også punkt 3.5 om åtfærd på reiser, arrangement o.a.

7.1.3 Personleg åtfærd

7.1.3.1 Generelt

Folkevalde skal opptre på etisk forsvarleg vis, og slik at det ikkje skadar fylkeskommunen sitt omdøme.

7.1.3.2 Teieplikt

Folkevalde i Vestland fylkeskommune skal overhalde lovpålagt teieplikt. Fortrulege opplysningar skal ikkje nyttast til eiga vinning eller skade for andre.

Naudsynt kommunikasjon av sensitive opplysningar må ikkje skje på ein slik måte at uvedkomande kan få innsyn.

7.1.3.3 Reiser, arrangement og anna

Tilsette skal overhalde dette reglementet når dei er på tenestereiser, kurs og andre arrangement. Sjå også punkt 6.1.2.4 om betaling for reise og opphald.

7.1.4 Varsling

I fylkeskommunen skal ein arbeide aktivt for å hindre kritikkverdige forhold og bidra til å rette opp i desse forholda. Dette inneber mellom anna at tilløp til konflikt skal løysast så snart råd er og på lågast mogleg nivå. Viss det er aktuelt å varsle om kritikkverdige forhold i organisasjonen, skal retningslinjene om varsling for folkevalde i fylkeskommunen følgjast, sjå punkt 9.

7.1.5 Ansvar

Folkevalde har ansvar for å halde seg oppdatert om innhaldet i fylkeskommunens etiske retningslinjer og har ansvar for å byggje ein kultur som stettar desse retningslinjene.

7.2 Etikkutval

Etikkutvalet skal vere ein uavhengig kvalitetssikrar for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune opp det etiske reglementet for folkevalde. Etikkutvalet skal kunne handtere spørsmål i vanskelege enkeltsaker eller spørsmål av ein meir prinsipiell karakter. Etikkutvalet er ikkje eit utval oppretta i medhald av kommunelovas § 5-7 slik dei reglementa for folkevalde organ er definert i «Reglement for folkevalde organ».

7.2.1 Samansetting

Etikkutvalet skal ha 3 medlemmer frå tre ulike parti. Medlemer vert valde av fylkestinget. Medlemer skal veljast mellom fylkestinget sine medlemmer og inneha solid politisk erfaring.

Etikkutvalet er oppretta for den fylkeskommunale perioden.

7.2.2 Utvalet sitt mandat

- Bidra til tillitsskapande omdømme for Vestland fylkeskommune.
- Utreie klagar og spørsmål frå medlemmer og varamedlemer av fylkestinget ut frå det etiske reglementet.
- Gje uttale på grunnlag av sakens faktum og opp mot det etiske reglementet for folkevalde.
- Uttale skal i hovudsak gjevast munnleg i det organ saka er tatt opp. Etikkutvalet kan likevel gje ei skriftelg uttale til den folkevalde dersom sakas opphav gjer at det ikkje fell naturelg å ta det opp i eit politiske organ eller lovbestemt teieplikt er til hinder for det.
- Uttale skal vere gjeven innan to veker frå saka kom til etikkutvalets leiar.

7.2.3 Rutinar for å melde sak til etikkutvalet

Alle folkevalde har rett til å melde inn sak til etikkutvalet. Saka meldast direkte til etikkutvalets leiar og tilvisinga skal vere skriftleg.

Saka vil bli arkivert i fylkeskommunen sak- og arkivsystem, men den vil ikkje bli gjort offentleg i den grad at den vil verte publisert på fylkeskommunens nettsider.

8. Reglement for godtgjersle og arbeidsvilkår for folkevalde i Vestland fylkeskommune

Reglementet har til føremål å sikre folkevalde kompensasjon for sin arbeidsinnsats, erstatning for tapt arbeidsinntekt og dekking av reelle utgifter i samband med utøving av vervet.

Reglementet gjeld for folkevalde og andre medlemar av fylkeskommunale organ. I tillegg gjeld reglementet for fylkeskommunane sine tillitsvalde i fylkeskommunale organ.

Reglementet er utarbeidd med grunnlag i den nye kommunelova kapittel 8.

Det vert vist til punkt 8.14 i dette reglementet for satsar for godtgjersler og vederlag, samt regulering av satsar.

8.1 Faste godtgjersler

Følgjande folkevalde skal ha faste godtgjersler:

- Fylkesordførar
- Fylkesvaraordførar
- Fylkestingsmedlemene
- Fylkesutvalsmedlemene
- Leiarane for hovudutvala og kontrollutvalet
- Nestleiarane for hovudutvala og kontrollutvalet
- Hovudutvalsmedlemene
- Kontrollutvalsmedlemene
- Leiarane for:
 - Yrkesopplæringsnemnda
 - Fylkesrådet for eldre
 - Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne
 - Medverknadsorganet for ungdom
 - Trafikktryggingsutvalet
 - Styret for fagskuleutdanninga
 - Klagenemnda

8.1.1. Fylkesordførar

Godtgjersla vert fastsett for kvar valperiode av det konstituerande fylkestinget.

8.1.2. Fylkesvaraordførar

Godtgjersla er sett til stortingsrepresentantane si godtgjersle

8.1.3 Andre folkevalde

Godtgjersla til folkevalde, med unntak av fylkesordførar og fylkesvaraordførar, vert berekna med grunnlag i 92 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle.

Folkevalde kan ha fleire ulike funksjonar og dermed krav på godtgjersla som høyrer til kvar enkelt funksjon. Likevel skal ikkje summen av faste godtgjersler overstige 92 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle.

8.1.4 Godtgjersle til ulike politiske funksjonar og roller

Fylkesutvalsmedlemane, leiarane for hovudutvala og kontrollutvalet og gruppeleiarane for partigruppene i fylkestinget vert frikjøpte i si rolle. Det inneber at ein mottek ei fast godtgjersle i staden for dekning av tapt arbeidsinntekt og arbeidsgodtgjersle, jf. kommunelova § 8-5.

Fylkesutvalsmedlem

Som fylkesutvalsmedlem vert ein frikjøpt med grunnlag i 50 % av berekningsgrunnlaget. Funksjonen som fylkesutvalsmedlem inneberer at ein også sit i eit hovudutval. Godtgjersla som fylkesutvalsmedlem skal også dekke rolla som hovudutvalsmedlem. Fylkesutvalsmedlemane får difor ikkje fast godtgjersle som hovudutvalsmedlem, møtegodtgjersle eller vederlag for tapt arbeidsinntekt for møte i hovudutvala. Viss ein vert nestleiar i eit hovudutval får ein ei ytterlegare godtgjersle på 5 % av grunnlaget.

Leiarane for hovudutvala og kontrollutvalet

Som leiar i eit av hovudutvala eller kontrollutvalet vert ein frikjøpt med grunnlag i 50 % av berekningsgrunnlaget. Funksjonen som leiar inneberer at når ein møter i kraft av rolla som hovudutvalsleiar eller kontrollutvalsleiar får ein ikkje utbetalt møtegodtgjersle eller vederlag for tapt arbeidsinntekt.

Gruppeleiarane for partigruppene i fylkestinget

Gruppeleiarane i partia vert frikjøpt med grunnlag i 35 % - 50 % av berekningsgrunnlaget. Gruppeleiarane si godtgjersle vert differensiert i to intervall etter tal representantar i fylkestinget. Rolla som gruppeleiar inneber å leie og koordinere det politiske arbeidet som partigruppa utøver i fylkestinget. Godtgjersla dekker møtegodtgjersle, vederlag for tapt arbeidsinntekt, førebuing og deltaking i møter, konferanse, synfaring m.m. Gruppeleiarane får difor ikkje fast godtgjersle som fylkestingsmedlem, møtegodtgjersle eller vederlag for tapt arbeidsinntekt for møte i fylkestinget.

Dersom fylkesvaraordførar er gruppeleiar, vert gruppeleiaragodtgjersla overført til partigruppa. I slike tilfelle fordeler partigruppa midlane sjølve. Godtgjersla vert utbetalt på grunnlag av gruppeleiar sin attestasjon.

8.1.5 Frikjøp tilsvarande heil stilling

Fylkesordførar og fylkesvaraordførar og andre folkevalde som i sum har faste godtgjersler tilsvarande 92 % av berekningsgrunnlaget skal reknast for å vere 100% frikjøpte.

Det inneber at godtgjersla er ei totalgodtgjersle som omfattar fast godtgjersle, møtegodtgjersle og vederlag for tapt arbeidsinntekt for alle verv vedkomande har, der valet eller oppnemninga er resultat av direkte vedtak i eit fylkeskommunalt vedtaksorgan.

8.1.6 Reduksjon i fast godtgjersle

Dersom ein representant har fråvær i meir enn 25% av møta, vert den faste godtgjersla redusert tilsvarande det totale fråværet. Dersom fråværet skuldast anna fylkeskommunal verksemd, sjukdom, fødsels- og adopsjonspermisjon vert det ingen reduksjon i den faste godtgjersla. Fylkeskommunen betalar likevel ikkje godtgjersle lengre enn 12 mnd. Føresetnaden er at ein har teke til i vervet.

Godtgjersle utbetalt under sjukdom eller fødsels- og adopsjonspermisjon, jf. avsnittet ovanfor, skal samordnast med eventuelle ytingar frå NAV. Tilkjende ytingar frå NAV vert å betale attende til Vestland fylkeskommune.

Grunnen til fråværet skal opplysast og dokumenterast. Fylkesordføraren avgjer om fråværet skal telje med i «25% -regelen» i tvilstilfelle. Godtgjersla vert i alle høve ikkje betalt utover den perioden ein er vald for.

Dersom fylkesutvalet/hovudutvalet har samrådingar, synfaringar, temamøte eller liknande dagen før eller etter eit møte med sakshandsaming, vert også denne dagen rekna som møtedag i høve til «25%-regelen».

8.1.7 Fast godtgjersle til medlem

Varamedlem som møter i meir enn 25% av møta får prosentvis fast godtgjersle i høve til frammøte. Det vert då ikkje betalt møtegodtgjersle. Det same gjeld for nestleiarar som fungerer for leiar med fast godtgjersle. Det vert føreteke ei avrekning mot slutten av året for dei representantane dette er aktuelt for.

8.2 Møtegodtgjerlse

8.2.1 Møtegodtgjerlse

Møtegodtgjersle for representantar i fylkeskommunale organ vert utbetalt for kvar møtedag i same organ.

Representantane som har fast godtgjersle har ikkje krav på møtegodtgjersle for møte i det utvalet ein har fast godtgjersle i, eller når ein møter i kraft av si stilling som til dømes hovudutvalsleiar, fylkesutvalsmedlem, gruppeleiar m.m. Varamedlemer har krav på møtegodtgjersle.

Fylkesutvalmedlemene får ikkje møtegodtgjersle for møte som følgjer av fylkesutvalet sine andre roller og funksjonar. Leiarane av hovudutvala og kontrollutvalet får ikkje møtegodtgjersle for møte der dei møter i eigenskap av hovudutvalsleiar/kontrollutvalsleiar. I begge tilfella gjeld dette møte i finans- og planutval..

Valde representantar til m.a. årsmøte, generalforsamlingar, arbeidsgrupper, styringsgrupper, interkommunale utval m.m. får utbetalt møtegodtgjersle med 50 %, når slik godtgjersle ikkje vert betalt av andre.

8.2.2 Fleire møte same dag

Dersom folkevalde møter i fleire utval same dag, har dei rett på ei møtegodtgjersle per utval.

8.2.3 Dobbel møtegodtgjersle

Utvalsleiarar som ikkje har fast godtgjersle får dobbel møtegodtgjersle.

Nestleiar eller andre, som ikkje har fast godtgjersle, som må leie heile møte i leiaren sitt fråvær får dobbel møtegodtgjersle.

8.2.4 Arbeidstakarrepresentantar

Arbeidstakarrepresentantar i folkevalde organ har same rettar til godtgjersle etter regulativet som dei folkevalde medlemene av organet.

Møtegodtgjersle vert ikkje gitt til arbeidstakarar som møter i kraft av si stilling.

8.2.5 Presiseringar

Møtegodtgjersle vert gitt til mellom anna:

- Varamedlemer i fylkestinget, fylkesutvalet, hovudutvala og kontrollutvalet.
- Møtande medlem og varamedlemer i Vestlandsrådet
- Møtande representantar til m.a. årsmøte og generalforsamlingar
- Møtande medlemer og varamedlemer i andre råd og utval (t.d. fylkesråd for eldre, fylkesråd for menneske med nedsett funksjonsevne, medverknadsorgan for ungdom, fagopplæringsnemnda, trafikktryggingsutvalet)

8.3 Vederlag for tapt arbeidsinntekt

Folkevald skal ha vederlag for tap av inntekt som følgje av tillitsvervet.

Det gjeld *ein* sats for legitimert tap og *ein* sats for ulegitimert tap, jf. punkt 8.14. Satsane dekkjer tapt inntekt og feriepengar.

Dersom det ikkje ligg føre dokumentasjon på inntektstapet, vert vederlaget gitt etter satsen for ulegitimert tap, såframt tapet er sannsynleggjort

Vederlag kan gjevast til arbeidstakarar, sjølvstendig næringsdrivande og personar utan arbeidsinntekt dersom dei må forsøme sine ordinære gjeremål for å ivareta tillitsvervet, t.d. heimeverande, studentar og pensjonistar.

Fylkesrådmannen avgjer i kvart tilfelle om det ligg føre faktisk inntektstap.

8.3.1 Unntak

Gruppeleiarane, fylkesutvalsmedlemene, leiarane i hovudutvala og kontrollutvalet får ikkje betalt vederlag for tapt arbeidsinntekt når dei møter i eigenskap av rolla si, jf. pkt. 8.1.4.

Fylkesutvalsmedlemene får ikkje vederlag for tapt arbeidsinntekt for møte som følgje av fylkesutvalet sine spesielle funksjonar, t.d. funksjonen som finansutval og planutval.

8.3.2 Personar med lønsinntekt

Tapt arbeidsinntekt bør dekkast ved at arbeidsgivar fakturerer fylkeskommunen direkte for fråvær, for å hindre at folkevalde taper pensjon. I slike tilfelle kjem arbeidsgivaravgifta i tillegg til satsane som er omtala i pkt. 8.3.

8.3.3 Sjølvstendig næringsdrivande

Dersom inntektstapet er større enn satsen for ulegitimert tap, kan inntektstapet dokumenterast med likningsattest for det siste året. Som alternativ kan ein ta utgangspunkt i gjennomsnittet for likningsattestane for dei tre siste åra.

Kapital- og pensjonsinntekter som kjem inn uavhengig av eige nærver på arbeidsplassen vert ikkje medrekna i grunnlaget. Det er den pensjonsgivande inntekta med fråtrekk for godtgjersla folkevalde har fått utbetalt frå fylkeskommunen som skal leggest til grunn.

Inntektstapet pr. dag vert utrekna etter netto årsinntekt dividert på 260 dagar.

8.3.4 Personar utan lønsinntekt

Denne gruppa får dekkta tap tilsvarende satsen for ulegitimert tap.

8.3.5 Folkevald tilsett i fylkeskommunen

Folkevald som er tilsett i fylkeskommunen får utbetalt si ordinære løn i fylkeskommunen.

Ved fråvær utover 10 dagar per år kan vedkomande institusjon krevje refusjon for ev. vikarutgifter. Refusjonskrav vert å sende fylkesrådmannen.

8.4 Godtgjersler ved deltaking på gruppemøte, kurs, synfaring og liknande

8.4.1 Gruppemøte

Gruppemøte som vert haldne i fylkestingsgruppene før opninga av fylkestinget vert rekna som ein del av fylkestingsmøtet og gir ikkje grunnlag for eigne godtgjersler.

8.4.2 Kurs, konferanse o.l.

Ved deltaking på kurs, konferansar, folkemøte og liknande vert det gitt vederlag for tapt arbeidsinntekt og skyss-, kost- og opphaldsgodtgjersle. Det vert ikkje gjeve møtegodtgjersle. Det vert ikkje betalt vederlag for tapt arbeidsinntekt dersom ein deltek i eigenskap av rollene nemnt under punkt 8.1.4.

Slik deltaking skal vera avtala og godkjent av fylkesordførar eller utvalseiar.

8.4.3 Synfaringar o.a arbeid utanfor møta

Ved deltaking på synfaringar og anna arbeid utanfor møta som vert gjort av det samla utvalet, vert det gitt møtegodtgjersle, vederlag for tapt arbeidsinntekt og skyss-, kost- og opphaldsgodtgjersle. Dette gjeld likevel ikkje for rollane nemnt under pkt. 8.1.4.

Det same gjeld når utvalet, fylkesordførar eller fylkesrådmannen har bede om at ein eller fleire medlemer føretek synfaring.

8.5 Vederlag for påførte utgifter

8.5.1 Utgifter i samband med tilsyn til barn under 12 år, funksjonshemma, eldre og sjuke

Folkevalde skal ha vederlag for påførde utgifter som følgje av ombodet. Det gjeld ein sats for legitimerte utgifter og ein sats for ulegitimerte utgifter, jf. pkt. 8.14.

Dersom det ikkje ligg føre dokumentasjon på utgiftene, vert det gitt etter satsen for ulegitimert tap såframt utgiftene er sannsynleggjort. Det er i alle høve ein føresetnad at det ligg føre eit økonomisk tap.

Aktuelle utgifter vil m.a. kunne vere utgifter til stadfortredar, tilsyn til barn under 12 år og funksjonshemma, samt stell av sjuke og eldre.

Vederlag for påførde legitimerte utgifter vert dekkja inntil eit visst beløp, jf. pkt. 8.14. I slikt tilfelle skal alderen på barnet og at tilsynet har funne stad dokumenterast. Det er ein føresetnad at omsorgsansvaret elles ville ha hindra den folkevalde i å delta i møtet.

8.6 Skyss og køyregodtgjersler m.m.

Dei folkevalde skal ha skyss-, kost- og opphaldsgodtgjersle etter det kommunale reiseregulativet ved møte eller oppdrag på vegner av fylkeskommunen.

8.6.1 Skyssgodtgjersle

Den folkevalde får dekkja reiseutgifter frå heimstaden/arbeidsstaden.

Dersom den folkevalde på grunn av utdanning, verneplikt, jobb eller liknande oppheld seg ein annan stad enn heimstaden, vert det dekkja reiseutgifter til og frå den staden ein oppheld seg som følgje av dette. Fylkesordførar kan i særskilte tilfelle gjere unntak frå dette.

Det er høve for fylkeskommunale folkevalde representantar å nytte eige skyssmiddel for reiser til og frå møte.

8.6.2 Overnattingsgodtgjersle

Når det vert lagt opp til at overnatting vert dekkja av fylkeskommunen, vil dette gå fram av innkallinga til dei fylkeskommunale møta.

Utover det dekkjer fylkeskommunen overnatting:

- Når fylkeskommunale møte eller møte representanten deltek på som fylkeskommunal folkevald/på vegne av fylkeskommunen går over fleire døger, eller representanten må møte på møte påfølgjande dag og reiseavstand til heimen er på minst 100 km med bil eller minst 1,5 timar reise med kollektive transportmiddel (målt etter www.vegvesen.no/trafikk hjå Statens vegvesen.
- Når det ikkje er praktisk mogeleg å komme seg heim med kollektiv reise, eller at heimreise medfører urimeleg lang tidsbruk for representanten dersom representanten skal på fylkeskommunale oppdrag neste dag.
- Dersom møtet varer så lenge ut over kvelden at representanten ikkje kan nå heim same dag.
- Reglane gjeld tilsvarande for gruppemøte før fylkestingsmøte.
- Fylkesordføraren tolkar regelverket og kan gjera unntak.

8.7 Utgifter til telefon og breiband

8.7.1 Telefon og breiband

Fylkeskommunen held mobiltelefon for fylkesordførar og fylkesvaraordførar, og dekkjer alle utgiftene ved abonnementet, jf. elles fylkeskommunen sitt telefonreglement så langt det passar.

Fylkestinget elles og leiaren for kontrollutvalet får ei fast telefon- og breibandgodtgjersle per år, jf. punkt 8.14.

8.8 Pensjonsmedlemskap, forsikringar og permisjon

8.8.1 Medlemskap i KLP

Folkevalde skal ha medlemskap i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Grensa for innmelding i pensjonsordninga for folkevalde vert fastsett til 3 % av grunnlaget for godtgjersle som er fastsett i reglement om godtgjersle for folkevalde i VLFK.

8.8.2 Gruppelivsforsikring

Folkevalde som er medlem i pensjonsordninga i KLP er også dekkja av fylkeskommunen si gruppelivsforsikring som har heimel i Hovudtariffavtalen kap. 1, § 10.5

8.8.3 Reiseforsikring

Det er teikna reiseforsikring for folkevalde. Ordninga gjeld for reiser som følgje av vervet, og kun desse.

8.8.4 Yrkesskade

Folkevalde som er frikjøpt med grunnlag i minst 50 % av berekningsgrunnlaget skal ha same rett til ytingar ved yrkesskade som dei tilsette i fylkeskommunen.

8.8.5 Permisjon

Folkevalde som er frikjøpt med grunnlag i minst 50 % av berekningsgrunnlaget kan få permisjon i samsvar med arbeidsmiljølova §§12-1 til 12-10, 12-12 og 12-15. Under permisjonen beholder den folkevalde godtgjersla i inntil to veker, med mindre ein gir avkall på den.

Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og permisjon ved barn - og barnepassar sin sjukdom har den folkevalde rett til å behalde godtgjersla etter dei same reglane som dei tilsette i fylkeskommunen.

8.9 Ordningar for fylkesordførar og fylkesvaraordførar

8.9.1 Husvære

Fylkeskommunen skal etter behov syte for høveleg husvære og dekkjer dei faste utgiftene med leige, straum m.m.

8.9.2 Dekking av spesielle reiseutgifter, m.v.

Fylkestinget skal fastsette særskilte reglar for dekking av reiseutgifter til og frå heimstaden på bakgrunn av kven som innehar vervet og kva som er rimeleg i det enkelte tilfellet. Skyss- og kostgodtgjersle vert gjeve etter det kommunale regulativet.

8.10 Politikardagar

Leiarar/medlemer i andre utval som ikkje er medlemer i fylkestinget skal ha høve til å møte på politikardagar dersom det er aktuelle saker som vedkjem deira utval. Dei skal då få dekkja utgiftene til reise, overnatting, møtegodtgjersle og eventuell kompensasjon for tapt arbeidsinntekt. Fylkesordføraren avgjer i tvilstilfelle.

8.11 Ettergodtgjersle

Folkevald som er frikjøpt med grunnlag i minst 50 % av berekningsgrunnlaget og som ikkje vert attvald, som fråtrer vervet eller som får vervet redusert, kan søke om å få ettergodtgjersle slik:

- Folkevald som ikkje har arbeid å gå til får ettergodtgjersle i tre månader.
- Folkevald som har arbeid å gå til får ettergodtgjersle i ein og ein halv månad.

Ettergodtgjersla skal vere lik den faste godtgjersla vedkomande hadde, ev. differansen mellom denne og ny godtgjersle.

8.12 Innlevering av reiserekning m.v.

Reiserekning med krav om godtgjersler og vederlag bør leverast seinast tre månader etter at møtet er halde.

Fylkesrådmannen avgjer om vesentleg brot på denne fristen skal medføre at reiserekninga ikkje vert godkjent.

Eventuelt utbetalt reiseforskot vert trekt ved oppgjeret av reiserekninga.

8.13 Frikjøpsordninga

Stønad til frikjøp for politisk arbeid vert gjeve til partigruppene i fylkestinget med 20 640,- per fylkestingsrepresentant per år. Frikjøpsmidlane vert utrekna og fordelt på fylkestinget sine medlemmer, med unntak av fylkesordførar, fylkesvaraordførar, hovudutvalsleiarane, kontrollutvalsleiar og gruppeleiarane.

Partigruppene fordeler midlane sjølve. Stønaden vert utbetalt på grunnlag av gruppeleiar sin attestasjon.

Når fylkeskommunen føretek utbetaling direkte til eit medlem vert dette registrert som honorar, og det vert trekt skatt og rekna arbeidsgivaravgift av beløpet.

8.14 Regulativ for godtgjersler og vederlag til folkevalde

Folkevalde vert rekna som 100 % frikjøpt når ein i sum har godtgjersle tilsvarende 92 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle. Godtgjerslene er rekna med eit grunnlag pr. 1.5.2019 på 908 957 kr. Dei faste godtgjerslene vert regulerte i tråd med stortingsrepresentantane si årlege lønsregulering pr. 1. mai. Godtgjersler og vederlaga vert elles regulerte per 1.mai i samsvar med årslønsveksten i det kommunale tariffområdet.

Dei nye satsane vert slik:

Faste godtgjersle per år:

	%-sats	Beløp
fylkesordførar		kr 1 239 563
fylkesvaraordførar		kr 987 997
Leiar i HU	50 %	kr 454 479
Leiar i KU	50 %	kr 454 479
Fylkesutvalsmedlem	50 %	kr 454 479
Nestleiar HU og KU	10 %	kr 90 896
Fylkestingsmedlem	5 %	kr 45 448

Hovudutvalsmedlem og kontrollutvalsmedlem	5 %	kr	45 448
Leiar yrkesopplæringsnemnda	3 %	kr	27 269
Leiar for trafikktryggingsutvalet	3 %	kr	27 269
Leiar for styret for fagskuleutdanninga	3 %	kr	27 269
Leiar for fylkesråd for eldre	3 %	kr	27 269
Leiar for fylkesråd for menneske med neds. funksj.	3 %	kr	27 269
Leiar for medverknadsorganet for ungdom	3 %	kr	27 269
Leiar for Klagenemnda	3 %	kr	27 269
Gruppeleiarar			
Inntil 9 medlem i FT	35 %	kr	318 135
10 eller meir	50 %	kr	454 479
Telefon og breiband godtgjersle			
Medlem av fylkestinget		kr	3 840
HU-leiar, Fylkesutvalsmedlem og gruppeleiarar		kr	7 500
Frikjøpsordning		kr	20 640

Godtgjersle og vederlag per møtedag:

		Beløp
Møtegodtgjersle		kr 1 445
Vederlag for ulegitimert tap i inntekt		kr 1 548
Vederlag for legitimert tap i inntekt	inntil	kr 4 128
Vederlag for påførde ulegitimerte utgifter		kr 722
Vederlag for påførde ulegitimerte utgifter	inntil	kr 1 548

9. Gåveregister for folkevalde - rutinar

Folkevalde vil frå tid til annan få gåver i samband med utøving av sitt verv. Det kan vere gåver frå leverandørar, organisasjonar eller privatpersonar. Ei «gåve» kan vere alt frå ein fysisk gjenstand, middag, tilbod om å delta på arrangement eller reiser. Retningslinene skal med dette vere til hjelp for den folkevalde i dei situasjonane ei gåve er å rekne som upartisk og uheldig i det fylkeskommuneale arbeidet.

9.1 Retningsliner for dei folkevalde for å gje og ta imot gåver

1. Gåver som folkevalde får skal i hovudsak vere av ubetydeleg verdi, til dømes blomster, rimeleg vin eller ei eske konfekt. Sjølv om ei gåve er av ubetydeleg verdi, er dette likevel ikkje avgjerande for om ein kan ta i mot gåva. Vurderinga om ein skal ta i mot ei gåve må gjerast ut frå ei konkret heilskapsvurdering i det einskilde tilfellet.

I den konkrete heilskapsvurderinga skal blant anna følgjande moment inngå:

- I kva for ein samanheng vert gåva/fordelen motteke.
 - Kva for ein type gåve/fordel det er, verdien på gåva/fordelen, og dessutan omstenda ved overrekking av gåva.
 - Relasjonen til gåvegjevar og gåvegjevars motivasjon for å gje gåva/fordelen.
2. Folkevalde i Vestland skal ikkje ta i mot gåver eller noko anna som estimerast til ein verdi av kr. 2000 eller meir. Gåver utover beløpsgrensa bør returnerast med tilvising til det etiske reglementet for folkevalde i Vestland fylkeskommune. Ein folkevald må alltid gjere ei vurdering av gåver som ein tar i mot som privatperson dersom det kan oppfattast som ei kopling til rolla som folkevald. Er gåva kopla til rolla som folkevald blir retningslinene gjeldande også for desse gåvene.
 3. Folkevalde i Vestland fylkeskommune skal i hovudsak ikkje gje gåver til ein verdi av kr. 2000 eller meir. I enkelte tilfelle kan ein gje gåver utover dette. For gåver estimert til ein verdi mellom kr. 2000 og kr. 5000 ligg fullmakt til fylkesordførar. For gåver utover kr. 5000 ligg fullmakt til fylkesutvalet.
 4. Gåver som folkevalde tar i mot og som stipuleras til ein verdi av meir enn kr. 500 skal registrerast.
 5. Gåver som folkevalde gjev bort, som har tilknytning til vedkomande si verksemd som folkevald og som stipulerast til ein verdi på meir enn kr. 500 skal registrerast.

9.2 Slik registrerast gåver

Ein folkevald melder inn gåve ved å sende ein e-post til politisk@vlfk.no. Følgjande opplysningar må vere med:

- Namn på mottakar og på gjevar
- I kva anledning og når gåva vert motteke/gjeven.
- Stipulert verdi på gåva
- Kva type gåve ein tek i mot

Gåveregisteret vil verte meldt opp som politisk sak til fylkesutvalet ein gong i året. Gåveregisteret vil etter dette verte offentleggjort på fylkeskommunen sine heimesider.

10. Rutinar for varsling

I dei etiske retningslinene for folkevalde i Vestland fylkeskommune punkt. 6.1.4 er det fastsett at det skal arbeidast aktivt for å hindre kritikkverdige forhold og bidra til å rette opp i desse forholda. Viss det er aktuelt å varsle om kritikkverdige forhold i organisasjonen, skal retningslinene om varsling i fylkeskommunen følgjast.

10.1 Målgruppe for denne varslingsrutinen

Denne rutinen er utarbeidd for medlemene og varamedlemene til fylkestinget og dei som elles er valde av fylkestinget til å representere Vestland fylkeskommune i ulike utval og råd.

Dei folkevalde er ikkje tilsett som arbeidstakarar i fylkeskommunen og er såleis ikkje omfatta av arbeidsmiljølova sine reglar om varsling. Rutinen gjev difor rettleiing for den folkevalde politikaren i korleis ho eller han kan varsle om det ein meiner er eit kritikkverdig tilhøve i Vestland fylkeskommune.

10.2 Kva er varsling om kritikkverdige tilhøve?

Det vert rekna som varsling når ein (...) seier frå om kritikkverdige forhold i verksemda, òg kalla "whistleblowing". Med kritikkverdige forhold meiner ein noko som er i strid med lover og reglar, fylkeskommunen sine retningsliner eller kva som allment vert oppfatta som forsvarleg og etisk akseptabelt.

Døme på kritikkverdige forhold er:

- Forhold som fører med seg fare for liv og helse
- Mobbing, diskriminering og trakassering
- Seksuell trakassering
- Korrupsjon– Underslag, tjuveri eller økonomisk svik
- Brot på teieplikta, personvern eller tryggingsrutinar
- Maktmisbruk

Kva som elles vert rekna som eit kritikkverdig forhold, skal tolkast i lys av kva det er knytt samfunnsinteresse til, altså at det må gjelde noko fylkeskommunen skal, og venteleg kan gjera noko med. Varselet bør vere tilstrekkeleg konkret til at fylkeskommunen kan forstå at det er tale om eit varsel og kva ein varslar om.

10.3 Varslingsvegar for dei folkevalde

Som folkevald har ein rett til å ta opp spørsmål ved alle sider av den fylkeskommunale verksemda gjennom innlevering av skriftleg sak. Det er to alternative varslingsvegar for varsling av kritikkverdige tilhøve:

1. Varsel til fylkesordføraren på eige skjema for melding om kritikkverdige tilhøve. Dersom varselet gjeld fylkesordføraren eller personar som er nærstående til fylkesordføraren slik at det kan stillast spørsmål om fylkesordføraren sin habilitet, skal varselet i staden sendast til fylkesvaraordføraren. Når ein i det vidare viser til «fylkesordføraren», vil det same gjelde for fylkesvaraordføraren

når varsel er sendt til fylkesvaraordføreren.)

2. Varsel gjennom skriftleg melding av eiga sak til kontrollutvalet.

Nærare om første alternativ (eige skjema)

Dei folkevalde skal primært nytte alternativ 1 for varsling av kritikkverdige tilhøve. Skjemaet som vert nytta skal signerast med fullt namn og skal adresserast/sendast til Fylkesordføraren, Postboks 7900, 5020 Bergen. E-post kan nyttast, men ver merksam på at sensitive personopplysningar ikkje skal sendast pr. e-post.

Den som varslar skal straks etter levering av varselet motta ei kvittering på at varselet er motteke.

10.4 Saksbehandling

Når fylkeskommunen har mottatt eit varsel om kritikkverdige tilhøve frå ein folkevald vil fylkesordføraren vurdere om saka skal følgjast opp av fylkesrådmannen, eller om saka skal leggjast fram for fylkestinget eller fylkesutvalet for vidare behandling. Fylkesordføraren kan og som eit tredje alternativ vurdere om saka skal leggjast fram for kontrollutvalet med sikte på eventuell forvaltningsrevisjon/ selskapskontroll.

Den folkevalde som har levert varselet skal innan rimeleg tid bli orientert om framdrifta i saka. Saksbehandlinga skal følgje normale reglar i samsvar med forvaltningslova.

10.5 Avsluttande orientering til varslar

Den folkevalde som har varsla skal orienterast skriftlig om utfallet av varslinga, òg der saka er lagt vekk utan vidare etterrøkingar. Det må òg orienterast om kven som kjenner identiteten til varslaren, og på kva nivå saka vart handsama. Utover dette, har ikkje varslaren krav på nærare innsyn i sakshandsaminga eller kva vurderingar som vert gjort i saka.

10.6 Skjema for folkevalde for melding om kritikkverdige tilhøve

Det vert vist til varslingsrutine for folkevalde politikarar i Vestland fylkeskommune.

Eg gjev melding om følgjande kritikkverdige tilhøve:

Melding levert av: (namn og signatur)

Dato:

Kvittering for mottak ved fylkesordføraren sitt kontor:

Dato:

Notat

Dato: 13.11.2019

Saksnr: 2019/92-4

Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Til: Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne Vestland

Frå: Påtroppande fylkesrådmann

Reglement for medverknadsorgana

Hordaland fylkeskommune har fastsett reglement for medverknadsorgana.

Reglementet er behandla i møte i fylkestinget den 15.10.2019 i sak PS 2/19, reglement for folkevalde organ og delegering.

I reglementet punkt 4 vert det vist til reglement for sakshandsaming.

Sjå vedlegg.

Vedlegg: Reglement for medverknadsorgana og reglement for sakahandsaming.

Reglement for medverknadsorgana

Medverknadsorgana fylkeseldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og fylkesting for ungdommen skal ha ei rådgjevande rolle i den fylkeskommunale verksemda og skal ha rett til å uttale seg i saker som gjeld eldre, personar med funksjonsnedsetting og ungdom.

Medverknadsorgana er oppretta i medhald av kommunelova § 5-12.

Medverknadsorgana sine oppgåver, saksbehandling og organisering blir regulert i forskrift gitt av departementet.

1. Samansetjing

Fylkeseldrerådet

Rådet skal ha ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. To av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og sju medlemmer vert valde etter forslag frå fylkesomfattande pensjonistforeiningar og andre organisasjonar som representerer eldre. Fleirtalet av medlemene i fylkeseldrerådet skal på valtidspunktet ha fylt 60 år.

Rådet peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Fylkeseldrerådet er oppretta for den fylkeskommunale valperioden.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Rådet skal ha ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. Fire av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og fem medlemmer vert valde etter forslag frå organisasjonar som representerer menneske med nedsett funksjonsevne.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne er oppretta den fylkeskommunale valperioden.

Fylkesting for ungdom og Vestland ungdomsutval

Fylkesting for ungdom har 86 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsorgan i fylket. Medlemene av fylkesting for ungdom skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år.

Vestland ungdomsutval er fylkesting for ungdom sitt utførande organ. Utvalet skal veljast av fylkesting for ungdom og det kan ikkje veljast medlemmer utanfor fylkesting for ungdom sine representantar/delegatar. Utvalet skal bestå av 9 medlemmer. Det skal og veljast sju varamedlemmer kor dei tre første har møteplikt. Medlemene av Vestland ungdomsutval skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år.

Vestland ungdomsutval peikar sjølv ut leiar og nestleiar som skal veljast ut mellom medlemene.

Varamedlemmer kan ikkje bli vald som leiar eller nestleiar.

Vestland ungdomsutval skal ha ein valperiode på inntil to år.

2. Oppgåver

a. Medverknadsorgana kan innafor sitt arbeidsområde

- Gi uttale til forslag til økonomiplan og årsbudsjett
- Gi uttale til regionale planar som angår eldre, personer med funksjonsnedsetting og ungdom
- Gi uttale til saker som andre fylkeskommunale organ legg fram
- Gi råd i alle saker som gjeld levevilkår for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom knytt til fylkeskommunal verksemd.

- Arbeide for å utvikle eigen organisasjon og verksemd.

Medverknadsorgana kan på eige initiativ ta opp saker som er relatert til fylkeskommunal verksemd.

Årsmelding frå medverknadsorgana vert lagt fram for fylkestinget innan 1. juli kvart år. Fylkesting for ungdom skal i tillegg leggje fram protokoll frå deira fylkesting samt det nye handlingsprogrammet.

Medverknadsorgana skal ikkje behandle saker som gjeld enkeltpersonar.

b. Saker der medverknadsorgana har avgjerdsmynde

- Saker som gjeld eigen organisasjon, til dømes budsjett.

c. Saker der medverknadsorgana gjev råd

- Saker til fylkeskommunal verksemd med verknad for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom.

d. Fråsegner

- Medverknadsorgana kan innanfor sitt arbeidsområde gje sjølvstendige fråsegner, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ.

3. Arbeidsform

Medverknadsorgana skal ha minst seks møter kvart år og elles etter behov. Fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne kan i tillegg velje å ha eit arbeidsutval (AU) bestående av leiar og nestleiar. AU vil i tilfelle møte i forkant av dei ordinære møta.

Vestland fylkeskommune sitt ansvar er å:

- Leggje fram saker som angår eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom på eit så tidleg tidspunkt at rådet si uttale kan ha moglegheit til å påverke utfallet av saka.
- Auke kompetansen til medverknadsorgana i samband med administrative og politiske prosessar.
- Syte for eit tilfredsstillande sekretariat slik det kjem fram av kommunelova § 5-12 og forskrift knytt til denne.
- Nemne opp ein politisk kontaktperson for ungdommens fylkesting.

4. Saksbehandling

For medverknadsorgana gjeld *Reglementet for saksbehandling* så langt det passar.

Reglement for saksbehandling

Kommunelova kapittel 11 inneheld reglar om saksbehandling for folkevalde organ og andre fylkeskommunale organ. Fylkestinget fastset etter kommunelova § 11-12 eit reglement med nærare reglar for saksbehandlinga i slike organ.

Både kommunelova kapittel 11 og Reglement for saksbehandling gjeld for folkevalde organ og andre fylkeskommunale organ lista opp i kommunelova §§ 5-1 og 5-2. I Reglement for saksbehandling er her nytta *folkevalde organ* eller berre *organ* om alle desse organa.

1. Målform

Innkallingar, saklister, saksførelegg og møteprotokollar skal vere på nynorsk.

2. Inhabilitet

For medlemmer i folkevalde organ gjeld reglane om habilitet i forvaltningslova kap. 2 og særreglane i kommunelova § 11-10.

Ein medlem skal i god tid orientere sekretariatet om faktiske forhold som gjer eller kan gjere han inhabil, sjå nærare prosedyre i *Folkevalde i Vestland – rettar og plikter*.

Medlemeren bør gjere seg opp ei vurdering av sin habilitet som han munnleg kan leggje fram for organet. Medlemeren fråtrer deretter når organet skal drøfte habilitetsspørsmålet. Det er organet sjølv som tek avgjerd om medlemeren er inhabil.

Den som etter vedtak i folkevalde organ er å sjå som inhabil, tek ikkje del i behandlinga av den aktuelle saka. Dersom møtet er lukka, skal vedkomande også forlate møterommet. Organet kan likevel i særskilde tilfelle, t.d. når medlemeren har ei rolle i den vidare oppfølginga av saka, gje vedkomande høve til å vere til stades i møterommet.

3. Teieplikt

Folkevalde har teieplikt i samsvar med forvaltningslova § 13 og særlover. Dei same reglane gjeld for andre som tek del i møtet.

4. Tolking av reglement

Dersom det oppstår tvilsspørsmål med omsyn til tolking av dette saksbehandlingsreglementet, skal fylkesrådmannen gje ei grunngjeven tolking. Dersom ein medlem krev det, skal fylkesrådmannen leggje fram spørsmålet for fylkesutvalet for uttale.

5. Møteprinsippet

Folkevalde organ skal behandle saker og treffe vedtak i møte, jf. kommunelova § 11-2. Møte i folkevalde organ skal haldast dersom eitt av vilkåra under er oppfylt:

- a) Organet sjølv eller fylkestinget vedtek det.
- b) Leiaren av organet meiner det er naudsynt.
- c) Minst 1/3 av medlemene krev det.

Møta i organet vert leia av leiaren eller nestleiaren. Dersom begge har forfall, vel organet ein særskilt møteleiar ved fleirtalsval. Ved same tal røyster på to eller fleire medlemmer, vert valet avgjort ved loddrekking.

Fylkesutvalet behandlar møteplan for året for fylkestinget, fylkesutvalet, hovudutvala, administrasjonsutvalet, fylkesvalstyret, planutvalet og finansutvalet.

6. Møteoffentlighet, lukking av møte og fjernmøte

Møte i folkevalde organ går for opne dører og er offentlig tilgjengelege for offentlegheita, jf. kommunelova § 11-5.

Eit organ skal vedta å lukke eit møte når det skal behandle ei sak som gjeld ein arbeidstakers tenestlege forhold. Organet skal og vedta å lukke eit møte når det behandlar ei sak som inneheld opplysningar som er omfatta av lovbestemt teieplikt.

Eit organ kan vedta å lukke eit møte dersom eitt av følgjande vilkår er oppfylt:

- a) Omsynet til personvern krev at møtet vert lukka.
- b) Omsynet til tungtvegande offentlege interesser tilseier at møtet vert lukka, og det vil koma fram opplysningar i møtet som kunne ha vore unnateke frå innsyn etter offentleglova dersom dei hadde stått i eit dokument.

Røysting om eventuell lukking av eit møte vert gjort i opent møte.

Folkevalde organ fastset sjølv i det enkelte tilfelle om eit møte skal haldast som fjernmøte, jf. kommunelova § 11-7. Slik behandling kan ikkje nyttast i saker som vedkjem ein arbeidstakar sine tenestlege forhold og saker med opplysningar som er underlagde teieplikt.

Fylkestinget har ikkje høve til å ha fjernmøte. Fylkestinget kan likevel, som andre folkevalde organ, halde hastefjernmøte etter nærare reglar i kommunelova § 11-8.

7. Utvida innsynsrett for folkevalde organ

Fylkestinget har rett til innsyn i alle fylkeskommunale saksdokument, med dei skrankane som følgjer nedanfor. Andre folkevalde organ har, med dei same skrankane, rett til innsyn i alle saksdokument som gjeld dei delane av fylkeskommunen si verksemd som ligg innanfor organet sitt verkeområde. For krav om innsyn som nemnd, krevst minst 3 røyster eller fleirtalet av røystene i organet.

Eit folkevald organ kan berre få innsyn i saksdokument som gir kunnskap om teiepliktige opplysningar når det er naudsynt for behandlinga av ei konkret sak, og forvaltningslova § 13 b første ledd gir heimel for unntak frå teieplikta. For krav om slikt innsyn må vedtak treffast med fleirtalet av røystene i organet.

Retten til innsyn gjeld frå det tidspunkt då saka som saksdokumenta høyrer til, er sendt til behandling i det folkevalde organet. For saker som vert avgjort av administrasjonen, gjeld innsynsretten frå tidspunktet kor sakene er ferdigbehandla.

8. Møtebok

Det skal førast møtebok frå møte i folkevalde organ, jf. kommunelova § 11-4. Møteboka skal leggjast ut elektronisk på fylkeskommunen sine heimesider.

Av møteboka skal det gå fram

- tid og stad for møtet
- kven som var til stades og kven som var fråverande
- kva saker som var lagt fram
- eventuelle partar sine nye opplysningar i ei sak, jf. punkt 21
- alle forslag som er sette fram i ei sak
- vedtaka i sakene som vart handsama med opplysning om røystetal
- protokolltilføringar frå medlemmer når vedkomande krev det
- interpellasjonar og andre skriftlege spørsmål, og forslag og vedtak med røystetal i samband med dette
- vedtak om at møtet skal haldast for lukka dører med heimel for lukking
- vedtak knytt til om ein medlem er habil eller inhabil med heimel og vedtak om fritak av personlege årsaker med heimel
- Tema for munnlege orienteringar

Organet godkjenner møteboka i påfølgjande møte.

9. Fylkesrådmannen si saksførebuing og rolle i møtet. Sekretariat.

Fylkesrådmannen avgjer til ei kvar tid kven som skal ha sekretariatsfunksjon for dei ulike folkevalde organa der ikkje anna følgjer av lov eller forskrift.

Fylkesrådmannen skal syte for at sakene er forsvarleg utgreidde og at dei inneheld forslag til innstilling eller vedtak. Utgreiinga skal gje eit faktisk og rettsleg grunnlag for å treffe vedtak.

Fylkesrådmannen har møte- og talerett i alle folkevalde organ unnateke kontrollutvalet, jf. kommunelova § 13-1 femte ledd. Fylkesrådmannen kan la seg representere ved andre tilsette.

Fylkesrådmannen skal syte for at vedtak treft av folkevalde organ vert sete i verk utan ugrunna opphald. Dersom fylkesrådmannen vert merksam på faktiske eller rettslege omstende som har sentral betydning for iverksetjing av vedtaket, skal han eller ho gjere organet merksam på dette på eigna måte.

10. Innkalling og sakliste

Leiaren i folkevalde organ set opp sakliste for kvart møte, jf. kommunelova § 11-3 første ledd.

Dersom minst 1/3 av organet sine medlemmer i møte krev det, skal ei sak setjast på saklista til neste møte.

Møte skal verte kunngjort på fylkeskommunen sine heimesider, også dersom møtet kan verte heilt eller delvis lukka etter kommunelova § 11-5.

Innkalling og saksførelegg til møte i folkevalde organ skal sendast medlemmer og varamedlemmer *minimum* 4 dagar før møtedato. Sakliste for møtet og saksdokument som ikkje er unnateke offentlegheit, vert samstundes lagd ut på fylkeskommunen sine heimesider.

11. Behandling av saker

Sakene skal behandlast i den rekkefølgja som går fram av innkallinga. Organet kan vedta ei anna rekkefølgje. Er ei sak teken opp til behandling, kan møtet ikkje hevast før saka er avgjort ved røysting, eller organet vedtek å utsetje saka.

Organet kan med alminneleg fleirtal vedta å utsetje realitetsbehandling av ei sak på den utsende saklista, jf. kommunelova § 11-3 fjerde ledd.

Organet kan og gjere vedtak i sak som ikkje er ført opp på saklista. For at saka skal setjast på saklista, må ikkje møteleiari eller 1/3 av dei frammøtte medlemene sete seg imot, jf. kommunelova § 11-3 femte ledd. Det same gjeld om sak som står på saklista, men kor saksdokumenta ikkje er sendt ut med innkallinga.

Dersom organet vedtek å setje saka på saklista, må organet deretter røyste over forslaget. Til dømes vert fråsegn behandla i to steg som her beskrive.

12. Møteplikt, forfall og fritak av personlege årsaker

Medlemmer av folkevalde organ plikter å delta i møta i organet dersom dei ikkje har gyldig forfall. jf. kommunelova § 8-1.

Som gyldig forfall vert rekna sjukdom, viktige velferdsgrunnar og forretningar eller plikter som ikkje kan utsetjast eller forsømast. Organet avgjer sjølv om forfall er gyldig.

Forfall og årsak til forfall skal meldast til sekretariatet snarast mogleg og i god tid før møtet, sjå nærare prosedyre i *Folkevalde i Vestland - rettar og plikter*.

Ein folkevald kan søkje om å verte friteke frå behandlinga av ei sak dersom personlege årsaker tilseier fritak, jf. kommunelova § 11-11. Organet avgjer sjølv om medlemmen vert friteke.

13. Vedtaksført organ og opning av møtet

For at eit folkevald organ skal kunne treffe eit vedtak, må minst halvparten av medlemene vere til stades under forhandlingane og gje stemme i den aktuelle saka. Er minst halvparten av medlemene til stades, seier møteleiaren møtet for sett.

Dersom det i samband med namneoppropet kjem motmæle mot nokon sin rett til å ta del i forhandlingane, gjer organet først vedtak om dette.

Medlemer som møter etter at møtet er sett melder seg for møteleiaren. Etter at møtet er sett, kan medlemen ikkje forlate møtet utan at organet har innvilga slik søknad, sjå nærare prosedyre i *Folkevalde i Vestland - rettar og plikter*.

14. Ordskifte. Taletid. Møteleiar si deltaking.

Møteleiaren les opp nummer og tittel på den enkelte saka på saklista og viser til forslag til vedtak i tilrådinga. Møteleiaren kan og gjera greie for saka så langt det er nødvendig.

Før ordskiftet i ei sak tek til – og under ordskiftet – kan møteleiar ta avgjerd om å korta av på taletida til eit bestemt tidsrom for kvart innlegg. Møteleiar tek avgjerd om å slutte av ordskiftet i ei sak med mindre utvalet vedtek noko anna.

Talarane får ordet i den rekkefølgja dei ber om det. Ber fleire om ordet samstundes, avgjer møteleiaren rekkefølgja. Utanom denne rekkefølgja kan møteleiaren i fylkestinget eller fylkesutvalet gje ordet til fylkesrådmannen eller den som fylkesrådmannen peikar ut, til å gje informasjon. I andre organ gjeld dette tilsvarande for den som møter på vegner av fylkesrådmannen eller den som den møtande peikar ut. Den som får ordet, vender seg til møteleiaren.

Møteleiaren kan gje høve til replikkordskifte i tilknytning til innlegget frå siste talar, og møteleiar fastset tidsgrenser for slikt ordskifte.

Vil møteleiaren vera med i ordskiftet om ei sak, og det ikkje gjeld korte merknader, bør møteleiaren overlata møtestyringa til nestleiar eller eit anna medlem.

Møteleiaren skal sjå til at møtet finn stad i ordna former. Møteleiaren har mynde til å åtvare medlemmer eller andre frammøtte som uroar møtet. Møteleiaren kan og la organet avgjere ved røysting om medlemmer eller andre frammøtte som uroar, skal stengjast ute frå resten av møtet.

Materiell, teikningar, plakatar eller liknande må ikkje takast med inn i eller delast ut i møtelokalet eller i tilstøytande rom utan at møteleiaren, eller i tilfelle organet samtykkjer til dette.

15. Forslagsrett

Forslag kan ikkje setjast fram av andre enn organet sine medlemmer med mindre det ligg føre lovleg heimel. Forslag skal vere elektroniske, sjå nærare prosedyre i *Folkevalde i Vestland - rettar og plikter*. Det skal gå fram kven som står bak forslaget.

Forslaget kan og vere munnleg dersom det går ut på å utsetje saka som er til behandling.

Konsultative medlemmer er funksjonsvalde, rådgjevande medlemmer med møte- og talerett. Konsultative medlemmer har ikkje forslags- og røysterett.

16. Røysting

Når ordskiftet er slutt, skal saka som hovudregel takast opp til røysting.

Møteleiaren varslar dei som er utanfor sjølve møtesalen. Medlemene har rett og plikt til å røyste. Er ein medlem fråverande frå salen når saka vert teken opp til røysting, har medlemen ikkje røysterett.

Organet avgjer, etter forslag frå møteleiaren, rekkefølgja av røystingane der saka er delt opp eller det er sett fram fleire forslag.

Før den endelege røystinga i ei sak, kan organet halde prøverøysting som ikkje er bindande.

Røystingane skjer ved stilleiande eller aktiv godkjenning på den måten møteleiar fastset.

Vedtak vert gjort med fleirtal av røystene som er gjeve, dersom ikkje anna følgjer av reglane i kommunelova eller av vallova § 9-3 andre ledd. Ved likt røystetal i andre saker enn val, er møteleiar si røyst avgjerande.

17. Ny behandling av avgjort sak

Når ei sak er avgjort, må ikkje organet ta saka opp att i same møtet om det ikkje seinare er kome nye opplysningar eller endra forhold som er vesentlege for avgjerda i saka.

18. Spørsmål

Kvar medlem av organet kan stille spørsmål til møteleiaren også om saker som ikkje står på sakslista, jf. § 11-2 fjerde ledd i kommunelova.

Møteleiar kan be andre svare på spørsmålet.

I hovudutvala og fylkesutvalet er det høve til å stille skriftlege spørsmål og be om skriftleg svar. Slike spørsmål må meldast skriftleg seinast kl. 9 to dagar før møtet i organet. Sjå nærare prosedyre i *Folkevalde i Vestland - rettar og plikter*. For spørsmål som meldast etter fristen, kan spørsmålsstillar velje å stille dette munnleg i møtet, alternativt be om å få spørsmålet svart ut skriftleg til neste møte.

Dersom spørsmålet er av omfattande karakter, kan det bli naudsynt å utsetje svaret til påfølgjande møte. I slike tilfelle skal organet orienterast om dette.

19. Deputasjonar

Deputasjonar frå interessegrupper som ønskjer å møte for eit folkevald organ og uttale seg om ei sak som skal behandlast i det aktuelle møtet, skal melde frå til leiar seinast tre dagar før møtet. Møteleiar avgjer om deputasjonen skal få høve til å møte i organet.

20. Orienteringar

Informasjon/orienteringar om aktuelle tema kan setjast på dagsorden etter leiar si avgjerd.

21. Partsinteresse

Partar i ei sak har ikkje rett til å uttala seg i organet med mindre organet vedtek noko anna.

22. Lovlegkontroll

Tre eller fleire medlemmer av fylkestinget kan saman krevje lovlegkontroll av vedtak treft av folkevalde organ eller fylkeskommunal administrasjon, jf. kommunelova § 27-1.

Fristen for å krevje kontroll er 3 veker frå det tidspunktet vedtaket vart treft.

Politiske saker

PS 1/19 Val av leiar og nestleiar i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland fylkeskommune

Saksnr: 2019/92-1
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	1/19	27.11.2019

Val av leiar og nestleiar i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland fylkeskommune**Forslag til vedtak**

Prosjektkeiar tilrår at det vert gjort val av leiar og nestleiar for Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i vestland fylkeskommune.

Leiar:

Nestleiar:

Samandrag

Det går fram av reglement for medverknadsorgana pkt. 1, at Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar. Leiar og nestleiar skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Merethe Helland Nordnæs
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Det vert vist til kommunelova § 5-12, Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Det går fram av forskrift om medverknadsorgana § 3 3. ledd at: «Rådene velger sjølv sin leder og nestleder blant medlemmene».

Det vert deretter vist til Reglement for medverknadsorgana for Vestland fylkeskommune, pkt. 1, Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne,: Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.»

Med fleirtalsval vert meint at ein person vert vald dersom denne får meir enn halvparten av røystene. Dersom ingen får meir enn halvparten av røystene vert det gjort ei ny avrøysting. Dersom to eller fleire kandidatar har fått like mange røyster, vert valet avgjort ved loddtrekning mellom dei som har fått like mange røyster. Hemmeleg val vert ikkje tillatt.

Vedtakskompetanse

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, Jfr. Reglement for medverknadsorgana pkt. 1.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ikkje effekt.

Klima: Ikkje effekt.

Folkehelse: Inga direkte verknad.

Regional planstrategi: ikkje effekt.

Konklusjon

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne Vestland vert no beden om å velje leiar og nestleiar. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne er oppretta for den fylkeskommunale valperioden.

Saksnr: 2019/92-2
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	2/19	27.11.2019

Invitasjon til samarbeid om felles brukaropplæring av kommunale råd 2020, frå Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon**Forslag til vedtak**

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i vestland ser positivt på invitasjonen frå FFO og ønskjer å gå i dialog med FFO Vestland om dette. RMNF Vestland sett føre at FFO Vestland går inn i eit samarbeid med SAFO om dette.

Samandrag

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Hordaland har motteke ein invitasjon frå Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) om samarbeid om brukaropplæring av kommunale råd 2020. Saka var behandla på møte i RMNF den 2020. det vart fatta følgjande vedtak: «Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) ser positivt på invitasjonen frå FFO og vil oppmode RMNF i Nye Vestland fylkeskommune om å gå inn i ein dialog med FFO Vestland om dette. RMNF sette føre at FFO Vestland går inn i eit samarbeid med SAFO i denne saka.»

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Merethe Helland Nordnæs
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne har motteke ein invitasjon frå Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) om samarbeid om brukaropplæring av kommunale råd 2020.

Av invitasjonen går det mellom anna fram at:

«Fylkesrådet pleier hvert år ha fagdag for alle rådene i Hordaland, og vi vet av erfaring at det er utvidet tilbud etter kommune- og fylkesvalgret til alle råd i regi av RMNF.

Forespørsel til rådet er om dere ønsker et samarbeid med paraplyene om opplæring eksempelvis dag 2 hvor eventuelt FFO Vestland er med å dekke kostnader for alle rådsmedlemmer som deltar.

Brukermedvirkning er viktig og ikke minst opplæring i oppdraget og hva det innebærer å være rådsmedlem. FFO nasjonalt og fylke vektlegger arbeidet med fylkes- og kommunale råd og vil påpeke flere viktige områder.»

Sjå vedlegg.

Vedtakskompetanse

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne Vestland, Jfr. Reglement for medverknadsorgana pkt. 2

Vurderingar og verknader

Økonomi: Noko effekt. FFO vil dekkje noko av kostnadene til opplæringa.

Klima: Inga direkte verknad.

Folkehelse: Kan ha verknad.

Regional planstrategi: Inga direkte verknad.

Konklusjon

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vert no beden om å ta stilling til invitasjonen om samarbeid om brukaropplæring med Funksjonshemmedes fellesorganisasjon.

Sjå vedlegg/invitasjon.

SAMARBEID OM BRUKEROPPLÆRING AV KOMMUNAL RÅD 2020

Att: Leder Kjell Gitton

Viser til samtale med nestleder Kjell Sjøvik i RMNF om samarbeid om opplæring av RMNF og Kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne i Vestland.

FFO er i gang med fylkessammenslåing 1.1.2020 til FFO Vestland. Fylkeslagene har valgt fusjon som sammenslåingsform, og interimsstyret er igangsatt og vil arbeide med alt det tekniske som budsjett, program for 2020 og aktivitetsplan.

Fylkesrådet pleier hvert år ha fagdager for alle rådene i Hordaland, og vi vet av erfaring at det er utvidet tilbud etter kommune- og fylkesvalget til alle råd i regi av RMNF.

Forespørsel til rådet er om dere ønsker et samarbeid med paraplyene om opplæring eksempelvis dag 2 hvor eventuelt FFO Vestland er med å dekke kostnader for alle rådsmedlemmer som deltar. Brukermedvirkning er viktig og ikke minst opplæring i oppdraget og hva det innebærer å være rådsmedlem. FFO nasjonalt og fylke vektlegger arbeidet med fylkes- og kommunale råd og vil påpeke flere viktige områder:

Saksområder for rådene

I gjeldende rundskriv står følgende under pkt 1.2 saksområde:

Rådet skal mellom anna kunne ta opp forhold innanfor plan- og bygningssektoren, samferdsel, barnehage, arbeid, skule, kultur, idrett, friluftsliv, helse og pleie- og omsorgstjenestene.

Denne eksemplifiseringen er fremdeles like aktuell.

Sammensetning og organisering

Både en bred sammensetning og prosedyrer for å foreslå kandidater er viktig. Det går fram av FNs konvensjon for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne art. 4 3. ledd at i de sakene der man skal rådføre seg med mennesker med nedsatt funksjonsevne, så skal dette gjøres gjennom de organisasjonene som representerer dem. Det vil derfor være et klart brudd med konvensjonen dersom kommunene har anledning til å velge andre rådsmedlemmer enn de som foreslås av organisasjonene.

- - Det bør understrekes at det skal være en bred sammensetning som sikrer at det er kompetanse på alle saksområder. Det er ikke nødvendigvis de samme organisasjonene som har kunnskap på universell utforming, helsetjenester og skole.
- -Bredde i alderssammensetning er viktig, og det er viktig at det også oppnevnes ungdom/ynge representanter i rådene.
- -I dagens rundskriv pekes det på paraplyorganisasjonene i situasjoner der det ikke er tilstrekkelig oversikt i kommunen over organisasjoner som representerer målgruppen. Dette er en god praksis som må videreføres. Det er derfor nødvendig at kommunene blir gjort kjent med paraplyorganisasjonene.
- -Det er avgjørende at det er både brukerrepresentanter og sentrale politikere i rådet. Brukerrepresentantene bør være i flertall.
- -Sekretariats ressurser er nødvendig for at rådene skal ha gode rammevilkår. I tidligere rundskriv ble det anbefalt at rådssekretariatet ble lagt til rådmannskontoret. Dette er en anbefaling FFO støtter.

- -Tilstrekkelig økonomi er også nødvendig for muligheten til å være aktive. Å ha økonomiske rammer utover å gjennomføre møtene i rådet er en forutsetning for at rådsmedlemmene skal kunne ha ei aktiv rolle.

Felles råd

Blant funksjonshemmedes organisasjoner er det sterk motstand mot å åpne for muligheten for felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Vi vet at pensjonistenes organisasjoner deler denne oppfatningen.

- -Primært ønsker FFO at muligheten for å etablere felles råd fjernes. Dersom det likevel etableres felles råd, må representasjonen fra organisasjonene for personer med funksjonsnedsettelse og fra eldre ha lik representasjon. Dette er viktig å få fram i kontakt med kommuner der det ligger an til felles råd
- -I forarbeidet til lovfestingen i 2007 var det uttrykt at denne muligheten unntaksvis kunne benyttes. Erfaringene har vist at det er litt for enkelt å benytte denne muligheten, og det skjer uavhengig av om det grunnlag for eget råd eller ikke.
- -Det er kartlagt at det i inneværende periode er flere felles råd enn i forrige periode. Dette er det viktig å gå sterkt imot, og å kreve medvirkning i slike beslutninger.
- Kartlegging viser også at felles råd i større grad ivaretar saker som gjelder eldre framfor personer med funksjonsnedsettelse.

Opplæring

Opplæring betyr mye for de kommunale rådene.

- -FFO forventer at rådene tilbys folkevalgtopplæring. FFO mener dette bør være obligatorisk nå som medvirkningsorganene inngår i kommunelova.
- -Det er vesentlig at rådene blir oppnevnt så tidlig at de kan få opplæringstilbudet parallelt med gjennomføringen av opplæringen av de øvrige folkevalgte.
- -Folkevalgtopplæring er viktig for at rådet skal ha god innsikt i det kommunale systemet. Det er i tillegg avgjørende for rådet å ha en opplæring som omhandler rådets ansvarsområde, rolle mv.

Legger ved FFOs høringsvar vedr. forslag til forskrift om kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom til orientering for RMNF i Hordaland. Vi stiller gjerne på et felles møte – hvor vi kan drøfte ulike opplæringsalternativer og finansieringsmodeller for mars 2020.

Med vennlig hilsen

Vibecke Magnus

Fylkessekretær FFOH, daglig leder Funksjonshemmedes Informasjonssenter

Vestre Strømkaien 7-9

5008 Bergen

E-post: post.hordaland@ffo.no

Telefon: 55 59 68 02

Mobil: 944 87 908

Nettside: <http://www.ffa.no/Fylkeslag/FFO-Hordaland/>

www.facebook.com/ffohordaland

Saksnr: 2019/92-3
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	3/19	27.11.2019

Fastsetting av neste møtedato i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland fylkeskommune**Forslag til vedtak**

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vedtek at neste møtedato er onsdag den 05.02.2020

Samandrag

Det går fram av reglement for medverknadsorgana at rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Vestland skal: «ha minst seks møter kvart år og elles etter behov». Rådet vedtek sin eigen møteplan for året 2020. For at administrasjonen og rådet i vestland skal kunne fastsette ein best mogeleg møteplan, vert det rådd til at administrasjonen og det nye rådet sjølv fastset møteplanen for året 2020. Av den grunn vert det no anbefalt at ein berre vedtek dato for det neste møtet i rådet.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Merethe Helland Nordnæs
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Det vert vist til regelement for medverknadsorgana punkt 3.

Her går det fram:

«Medverknadsorgana skal ha minst seks møter kvart år og elles ved behov.»

Rådet vedtek sin eigen møteplan. Det er viktig at neste dato for møtet vert fastsett. Dette for at det nye rådet kan kome i gang med arbeidet. Av praktiske omsyn, er det tilrådeleg at det neste møtet vert sett i slutten av januar 2020/byrjinga av februar månad 2020. Dette for at administrasjonen skal få tid til å leggje fram ein god og praktisk møteplan, slik at sakene til rådet kan bli godt førebudd for på denne måten at rådet kan kome inn på eit så tidlig tidspunkt som mogeleg, slik at rådet kan påverke og gi råd.

Dei tre medverknadsorgana, Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, Fylkeseldrerådet og Fylkesting for ungdom, vil frå årskiftet 2020 få felles sekretær.

Vedtakskompetanse

Reglement for medverknadsorgana punkt 3, arbeidsform.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Inga effekt.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Inga effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Konklusjon

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vestland vert no beden om å fastsetje dato for neste møte i rådet. På dette møtet kan ein fastsetje møteplan for året 2020.